

Biuletyn

KONSULTANT

Pożegnanie

str. 2

Podsumowanie roku

str. 3

Warunki kontraktowe FIDIC

str. 4

Projektuj i buduj

str. 14

Ceny w budownictwie

str. 18

Ubezpieczenia

str. 20

Press Release

str. 22

Wspomnienie sezonu

str. 23

Aktualności

str. 25

Pomyślności
w 2009 roku!

POŻEGNANIE

Z przykrością zawiadamiamy, że w dniu 19 listopada 2008 zmarł nasz Kolega inżynier Stanisław Witold Sabaciński, członek SIDiR od roku-1996, od roku 1998 – członek zwyczajny, zasłużony działacz Stowarzyszenia, wieloletni członek Zarządu i przewodniczący Komisji Rewizyjnej, certyfikowany wykładowca, arbiter i rozjemca SIDiR. Inżynier Sabaciński był absolwentem Politechniki Warszawskiej, Wydziału Budownictwa Przemysłowego, posiadał nadany przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych II stopień specjalizacji zawodowej w zakresie „Organizacji produkcji budowlano – montażowej w budownictwie oraz organizacji procesu inwestycyjnego w budownictwie”, był rzeczoznawcą technicznym PZITB, tłumaczem technicznym z j. angielskiego, expertem ONZ-UNIDO, był wieloletnim pracownikiem EXBUD’u, POL-SERVIS’u, pracował na kontraktach zagranicznych w Syrii i w Libii.

W Stowarzyszeniu pracował ostatnio nad Kodeksem Etyki Inżyniera. Wiele wniósł w kształt naszej organizacji.

Biuletyn Informacyjny „Konsultant” Stowarzyszenia
Inżynierów, Doradców i Rzeczoznawców (SIDiR)

Adres: ul. Długa 44/50, lok. 101, 00-241 Warszawa, tel./fax.: +48 022 826 16 72, tel./fax.: +48 022 826 56 49, e-mail: biuro@sidir.pl

Kolegium redakcyjne: Zbigniew Boczek (redaktor naczelny), Andrzej Archanowicz, Włodzimierz Kiemożycki, Krzysztof Woźnicki.

SIDiR jest członkiem:

Fédération Internationale Des Ingénieurs-Conseils - FIDIC

European Federation of Engineering Consultancy Associations
- EFCA

The Dispute Resolution Board Foundation - DRBE

Publikowane w Biuletynie „Konsultant” artykuły prezentują stanowiska, opinie i poglądy ich Autorów. Redakcja zastrzega sobie prawo do adiacji tekstów i zmiany tytułów. Przedruki i wykorzystanie opublikowanych materiałów może odbywać się za zgodą Kolegium redakcyjnego. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczanych reklam.

Projekt i druk: Vega design Jacek Milewski. www.vegadesign.pl

Szanowni Państwo, Drogie Koleżanki i Koledzy

Krzysztof
WOŹNICKI
Prezes SIDiR

Kończy się rok i jak zwykle jest to okres podsumowań i bilansów. Wydaje się, że był to rok dobry i ciekawy dla Stowarzyszenia a także jego Członków. Nasza organizacja liczy obecnie 275 członków indywidualnych i 26 organizacji członkowskich.

Chciałbym zatem w imieniu Zarządu dokonać krótkiego 'resume' ostatniego roku naszej pracy:

- W ciągu minionego roku zorganizowaliśmy dwie konferencje w tym jedną o charakterze międzynarodowym. Obie przyciągnęły uwagę środowiska i zyskały przychylne oceny sprawiając, że SIDiR staje się rozpoznawalny na rynku.
- Kontynuowaliśmy sprzedaż wydawnictw, a wobec dużego zainteresowania naszymi publikacjami dokonaliśmy wznowień „Czerwonej” i „Żółtej” książki, a także przygotowaliśmy do wydania kolejną pozycję: „Przewodnik”.
- Przeprowadziliśmy 21 szkoleń otwartych i dedykowanych, w których udział wzięło ponad 500 uczestników.
- Podjęliśmy współpracę z administracją państwową przeprowadzając szkolenia dla NFOŚ, czy Ministerstwa Infrastruktury.
- Zostaliśmy zaproszeni do uczestnictwa w pracach nadzwyczajnej komisji sejmowej „Przyjazne Państwo”. Nasze uwagi odnośnie ostatniej noweli Prawa Zamówień Publicznych, nie zostały uwzględnione – zgłosiliśmy je zbyt późno – prace jednak trwają i kolejna nowela winna już zawierać pewne nasze propozycje.
- Podpisaliśmy, w myśl zasady, że głos wielu zawsze lepiej słyhać, szereg umów o współpracy z innymi organizacjami, czy firmami, z którymi mamy w jakimś stopniu zbieżne interesy takimi jak: Polskie Stowarzyszenie Beneficjentów Funduszy Pomocowych, Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno – Organizacyjnych „PROMOCJA”, oraz Politechnika Poznańska.
- Przystąpiliśmy, jako jeden z założycieli do Fundacji Centrum PPP, której celem jest promowanie zasad partnerstwa publiczno – prywatnego w Polsce. Fundacja planuje przeprowadzenie w tym celu 16 konferencji w całym kraju. Pierwsza z tych konferencji, pod patronatem Ministerstwa Gospodarki i Prezydent Warszawy Pani Hanny Gronkiewicz – Waltz odbyła się w Warszawie w dniu 28.11.2008 r. SIDiR reprezentowany przez Prezesa Krzysztofa Woźnickiego wystąpił „pod znakiem” ostatniej publikacji FIDIC: „Conditions of Contract for Design Built and Operate Projects”, którą zamierzmy przetłumaczyć i wydać w przyszłym roku.
- Kontynuowaliśmy wydawanie Biuletynu „Konsultant”, którego 8 numer maja Państwo właśnie w ręku, i który cieszy się coraz większym zainteresowaniem.
- Wreszcie, wspólnie z Krajową Izbą Gospodarczą, zorganizowaliśmy seminarium dla rozjemców i arbitrów.
- Planujemy rozbudowanie naszej organizacji przez przyciągnięcie większej ilości członków instytucjonalnych.

W ostatnich czasach mówimy dużo o kryzysie finansowym, który dotknął już chyba całą gospodarkę światową. Rządy i organizacje poszukują sposobu na uruchomienie tendencji wzrostowych w gospodarkach. Myślę, że polska gospodarka, która nie jest przecież samotną wyspą, także w jakiejś mierze podda się tendencjom światowym, jednakże „koło zamachowe”, które pozwoli zminimalizować skutki recesji mamy „w zasięgu ręki” a jest nim „drugi plan Marshalla”, fundusze unijne, które musimy mądrze wykorzystać. Pracujemy właśnie nad spójnym stanowiskiem środowiska inżynierów konsultantów, które ma na celu zapewnienie wysokiej efektywności wykorzystania środków unijnych i wysoką jakością obiektów dzięki tym środkom wybudowanym. Naszym zadaniem jest więc przyczynić się do tego, aby ta szansa nie została zmarnowana.

Życzę Państwu satysfakcji i efektów z pracy którą właśnie wykonujecie, efektów wymiernych i niewymiernych oraz, co w rzeczy samej najważniejsze, zdrowia i wszelkiej pomyślności w życiu osobistym w nowym roku 2009.

Krzysztof Woźnicki

Zastosowanie warunków kontraktowych FIDIC w zarządzaniu kontraktem budowlanym

mgr inż. Włodzimierz

KIERNOŻYCKI

Wykładowca i Rozjemca SIDiR

CZEŚĆ II do artykułu w Biuletynie nr 6

3.3. Wykonywanie Robót

3.3.1. Dokumenty budowy

Warunki Szczególne Kontraktu powinny określić rodzaj, sposób prowadzenia i przechowywania dokumentów budowy, nieprzewidzianych w Warunkach Ogólnych, a koniecznych ze względu na przepisy prawa, lub dostosowanie warunków FIDIC do stosowanej praktyki.

Dziennik Budowy

Oznacza oficjalny dokument prowadzony na budowie przez Wykonawcę zgodnie z wymogami polskiego Prawa budowlanego

Księga Obmiarów

Oznacza dokument zawierający zapisy, wymiary, notatki, kalkulacje i rysunki wymagane do ustalenia ilości w trakcie wykonywania Robót. Prowadzenie Księgi Obmiarów jest konsekwencją postanowień Klauzuli 12.1 [*Obowiązkowe obmiary Robót*].

Raporty Dienne

Sporządzanie przez Wykonawcę raportów dziennych o postępie robót, w formie i treści uzgodnionej pomiędzy Inżynierem i Wykonawcą, może być pomocne w śledzeniu postępu prac, a także przy opracowaniu miesięcznych raportów Wykonawcy o postępie pracy, zgodnie z Klauzulą 4.21 [*Raporty o postępie*].

3.3.2. Procedury związane z realizacją kontraktu

Jakość robót i materiałów

Wymagania w zakresie jakości robót i materiałów są określone w Klauzuli 7 [*Urządzenia, materiały i wykonawstwo*], oraz w Specyfikacjach opracowanych dla poszczególnych Robót.

Zgodnie z Klauzulą 7.1 [*Sposób wykonania*], Wykonawca jest zobowiązany pozyskiwać urządzenia i materiały i prowadzić realizację robót w sposób wyspecyfikowany w kontrakcie, właściwie, profesjonalnie i starannie, oraz przy użyciu właściwie wyposażonych urządzeń i materiałów niepowodujących zagrożenia. Roboty, urządzenia i materiały winny od-

powiadać specyfikacji, rysunkom, pomiarom, modelom, próbkom, wzorcom i innym wymogom kontraktu i być dostępne Instytucji Kontraktującej lub Inżynierowi dla celów identyfikacji przez cały czas wykonania.

Zgodnie z Klauzulą 7.3 [*Inspekcje*], Inżynier ma pełny dostęp do wszystkich części placu budowy i do wszystkich miejsc, z których są uzyskiwane naturalne materiały, oraz jest uprawniony do badania, inspekcji, pomiarów i dokonywania prób materiałów i wykonawstwa, oraz do sprawdzenia postępu wyrobu urządzeń, a także pozyskiwania i wyrobu materiałów. Wykonawca zapewni możliwość wykonania tych czynności.

Wykonawca powiadomi Inżyniera o gotowości do badań i odbioru robót, zanim zostaną zakryte i wtedy Inżynier bez zbędnej zwłoki przeprowadzi odpowiednie badania, inspekcje, pomiary lub próby. Jeżeli wykonawca nie da takiego powiadomienia to na żądanie Inżyniera odkryje taką robotę i umożliwi przeprowadzenie inspekcji ponosząc związane z tym koszty. Urządzenia i materiały, które nie spełniają wymagań jakościowych będą odrzucane. Odrzucone urządzenia i materiały zostaną usunięte przez Wykonawcę z Terenu Budowy w terminie podanym przez Inżyniera, a jeżeli to nie nastąpi, przez inne osoby na koszt i ryzyko Wykonawcy. Każda robota, w którą wbudowano odrzucone urządzenia lub materiały, zostanie odrzucona.

Klauzula 7.6 [*Prace zabezpieczające i naprawcze*] stanowi, że niezależnie od wcześniejszej próby lub poświadczenia, Inżynier może polecić, między innymi:

- usunięcie z terenu Budowy w terminie podanym w poleceniu wszelkich urządzeń lub materiałów, które nie są zgodne z kontraktem,
- usunięcie i ponowne wykonanie każdej pracy, która nie jest zgodna z Kontraktem,

a Wykonawca winien możliwie jak najszybciej i na własny koszt wykonać takie polecenia. Jeżeli Wykonawca nie zastosuje się do tego polecenia, Zamawiający ma prawo zatrudnić inne osoby do prowadzenia tych robót, zaś wszystkie wydatki z tego wynikające, lub nieprzewidziane na podstawie Klauzuli 2.5 [*Roszczenia Zamawiającego*] mogą zostać potrącone z kwot należnych Wykonawcy.

Zmiany i modyfikacje

Klauzula 13 [*Zmiany i korekty*] stanowi, że zasadniczo inicjatywę wprowadzania zmian ma Inżynier, ale Wykonawca może także występować z propozycją Zmian. Klauzula 13.1 [*Prawo do zmian*] określa, że Zmiany powinny być wprowadzane w formie polecenia Inżyniera albo przez wyrażenie życzenia, aby Wykonawca przedłożył ofertę na Zmianę. Zmiany w rozumieniu tej klauzuli obejmują zmiany ilości prac, jakości, położenia i wymiarów prac, rezygnacji z jakiegokolwiek pracy, wprowadzenia dodatkowych prac, urządzeń i materiałów lub usług oraz zmiany kolejności wykonywania Robót.

W warunkach obowiązującego prawa zamówień publicznych, wprowadzenie dodatkowych prac jest równoznaczne z zamówieniem dodatkowym, którego nie można zrealizować w ramach zawartego kontraktu (umowy). Jeżeli więc wykonanie podstawowej umowy jest uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego, to jest możliwe udzielenie zamówienia z wolnej reki dotychczasowemu wykonawcy przy zachowaniu postanowień art. 67 ust. 1 pkt. 5 Pzp.

Inicjatywa Wykonawcy wynika z sytuacji, gdy zgodnie z Klauzulą 13.2 [*Analiza wartości*], będzie on proponował przyspieszenie ukończenia, zmniejszenia kosztów Zamawiającego przy realizacji lub eksploatacji, poprawi wartość robót, lub dostarczy Zamawiającemu pożytku w inny sposób. Jeżeli taka zaakceptowana propozycja spowoduje obniżenie kosztu danej części Robót to Wykonawcy przysługuje honorarium, wynoszące 50% uzyskanej oszczędności.

Zmiany powinny być wyceniane zgodnie z Klauzulą 12.3 [*Wycena*]. Przy tym należy zwrócić uwagę, że w tej klauzuli zostały określone specyficzne, w praktyce trudne do zastosowania warunki, wymagające ścisłego stosowania przy prowadzeniu wycen. Między innymi określono tam konieczność zmiany ustalonej w umowie stawki lub ceny, gdy wykonana ilość danej pozycji (elementu) zmieni się więcej niż 10% w stosunku do ilości przyjętej w Przedmiarze Robót i równocześnie skutki tej zmiany przekroczą określoną wartość procentową Zatwierdzonej Kwoty Kontraktowej, a zmiany ilości będą miały określone znaczenie dla kosztu całej pozycji. W praktyce powyższe kryteria zmian stawek lub cen są modyfikowane w Warunkach Szczególnych.

W sytuacji gdy Cena Kontraktowa, w skutek zmian i korekt wprowadzonych zgodnie z Klauzulą 13 [*Zmiany i korekty*] lub innych przyczyn wynikających z kontraktu, okaże się wyższa niż Zatwierdzona Kwota Kontraktowa a okoliczności, które spowodowały tą zmianę nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy, możliwość zalegalizowania tej zmiany jest możliwa zgodnie z postanowieniami Pzp.

Czas na Ukończenie

Czas na Ukończenie Robót jest określony w Załączniku do Oferty (Dane Kontraktowe) w odpowiednich jednostkach; dni, tygodnie, miesiące, lata. Czas na wykonanie biegnie od daty ustalonej w Powiadomieniu o Rozpoczęciu Robót wydanym zgodnie z Klauzulą 8.1 [*Rozpoczęcie Robót*]. Wykonawca ma obowiązek rozpoczęcia wykonywania Robót możliwie jak najszybciej, skoro tylko będzie to wykonalne. Termin faktycznego rozpoczęcia robót nie będzie miał wpływu i nie zmieni daty rozpoczęcia przyjętej w Powiadomieniu.

Zgodnie z Klauzulą 8.4 [*Przedłużenie Czasu na Ukończenie*], Wykonawca będzie uprawniony do przedłużenia okresu realizacji Robót, gdy wystąpią okoliczności, na które Wykonawca nie ma wpływu, m. in.; zmiany, wyjątkowo niesprzyjające warunki klimatyczne i jakiegokolwiek opóźnienie spowodowane przez Zamawiającego, lub jego personel (w tym Inżyniera). Część tych okoliczności jest dostatecznie zdefiniowana, czego nie można powiedzieć o takich opcjach jak: „jakiegokolwiek inne powody wynikające z warunków kontraktowych oraz nieprzewidywalne braki możliwości zatrudnienia personelu lub dostępności dóbr spowodowane przez działania rządowe”. Inne okoliczności uzasadniające przedłużenie Czasu na Ukończenie są wymienione w Klauzuli 8.5

[*Opóźnienia spowodowane przez władze*].

W przypadku uzasadnionego przedłużenia Czasu na Ukończenie ze względu na okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy, możliwość zalegalizowania tej zmiany jest ograniczona do postanowień art. 144 Pzp.

Tempo wykonawstwa

W przypadku, gdy faktyczny postęp Robót jest zbyt powolny i nie gwarantuje zakończenia Robót w obowiązującym Czasie na Ukończenie, Wykonawca na żądanie Inżyniera zgodnie z Klauzulą 8.6 [*Tempo wykonawstwa*] przedłoży skorygowany Program. W takim Programie powinny być opisane metody, które Wykonawca zamierza zastosować, oraz określone środki techniczne i organizacyjne które zamierza wprowadzić, aby przyspieszyć tempo wykonawstwa i zakończyć Roboty w obowiązującym terminie. Jeżeli Wykonawca, pomimo przedłożenia skorygowanego Programu nadal nie będzie realizował Robót w odpowiednim tempie, będzie miała miejsce okoliczność uzasadniająca zastosowanie przez Inżyniera Klauzuli 15.1 [*Wezwanie do naprawy uchybienia*]. Inżynier powinien wtedy wezwać Wykonawcę do usunięcia uchybienia polegającego na braku realizacji zobowiązań określonych w skorygowanym Programie i przy dalszym braku odpowiedniego działania stwierdzić, że Wykonawca nie wypełnia swoich zobowiązań kontraktowych. W konsekwencji, w związku z nie zastosowaniem się Wykonawcy do wezwania do naprawy uchybienia, na podstawie postanowień Klauzuli 15.2 [*Wypowiedzenie przez Zamawiającego*], znajdzie uzasadnienie możliwość odstąpienia od umowy przez Zamawiającego.

Roszczenia i rozstrzyganie sporów

Przy realizacji kontraktów według Warunków Kontraktowych FIDIC, tryb zgłaszania roszczeń jest mniej rygorystyczny dla Zamawiającego, a bardziej wymagający dla Wykonawcy.

Zgodnie z Klauzulą 2.5 [*Roszczenia Zamawiającego*], jeżeli Zamawiający uważa się za uprawnionego do jakiegokolwiek płatności według warunków kontraktowych lub z innego tytułu, albo do przedłużenia Okresu Zgłaszania Wad, to sam lub w jego imieniu Inżynier, daje Wykonawcy odpowiednie powiadomienie o roszczeniu wraz z niezbędnymi informacjami o jego podstawie. W tym powiadomieniu należy wymienić Klauzulę lub inną podstawę roszczenia. Inżynier będzie wtedy postępował zgodnie z Klauzulą 3.5 [*Ustalenia*], aby uzgodnić lub określić kwotę należną Zamawiającemu lub czas przedłużenia Okresu Zgłaszania Wad.

W rezultacie, należności Zamawiającego mogą być zaspokojone przez skompensowanie, lub potrącenie odpowiednich kwot w każdym przejściowym świadectwie płatności. Może to wynikać z następujących postanowień warunków kontraktowych:

Klauzula 1.13 – Przestrzeganie Prawa

Klauzula 2.5 – Roszczenia Zamawiającego

Klauzula 4.2 (a)(b)(c)(d) – Zabezpieczenia Wykonania

Klauzula 4.14 – Unikanie zakłócania

Klauzula 4.16 – Transport Dostaw

Klauzula 4.19 – Elektryczność, woda i gaz

Klauzula 4.20 – Sprzęt Zamawiającego i przedmioty udostępniane bezpłatnie

Zastosowanie warunków kontraktowych FIDIC w zarządzaniu kontraktem budowlanym

Klauzula 5.4 – Dowody płatności
Klauzula 7.5 – Odrzucenie
Klauzula 7.6 – Prace zabezpieczające i naprawcze
Klauzula 8.6 – Tempo wykonawstwa
Klauzula 8.7 – Kary za zwłokę
Klauzula 9.2 – Opóźnione Próby Końcowe
Klauzula 9.4 – Niepomyślny wynik Prób Końcowych
Klauzula 11.4 – Niewypełnienie obowiązku usuwania wad
Klauzula 11.6 – Powtórne próby
Klauzula 11.11 – Zwolnienie Terenu Budowy
Klauzula 15.4 – Zapłata po rozwiązaniu
Klauzula 17.1 – Odszkodowania
Klauzula 17.5 – Prawo własności intelektualnej i przemysłowej
Klauzula 18.1 – Ogólne wymagania dla ubezpieczeń

Wykonawca może ubiegać się o przedłużenie Czasu na Ukończenie i/lub dodatkowej płatności według jakiegokolwiek Klauzuli występującej w kontrakcie lub z innego tytułu, zachowując zasady określone w Klauzuli 20.1 [*Roszczenia Wykonawcy*], dając Inżynierowi powiadomienie opisujące wydarzenie lub okoliczność powodującą roszczenie w ciągu 28 dni po tym, gdy dowiedział się lub powinien posiadać wiadomość o tym wydarzeniu lub okoliczności. Nie dotrzymanie tego terminu zwalnia Zamawiającego od odpowiedzialności w związku z tym roszczeniem. Przedstawiony, rygorystyczny warunek wpływa na to, że należy się liczyć z częstym i drobiazgowym przedstawianiem przez Wykonawcę różnych problemów budowy, jako potencjalnie spornych. Pociąga to za sobą potrzebę kontrolowania przez Inżyniera dalszego biegu wszystkich działań Wykonawcy m.in. dostarczenia pełnego szczegółowego roszczenia, co powinno nastąpić w terminie 42 dni od dnia, gdy Wykonawca dowiedział się lub powinien posiadać wiadomość o wydarzeniu lub okoliczności, która dała powód do roszczenia. Jeżeli w międzyczasie Inżynier polecił Wykonawcy prowadzenie jakichkolwiek „bieżących zapisów”, a Wykonawca z tego powodu lub jakichkolwiek innych przyczyn zależnych od siebie zaproponuje przedłużenie czasu na przedstawienie pełnego szczegółowego roszczenia i Inżynier zaaprobuje to przedłużenie, to termin na przedstawienie pełnego szczegółowego roszczenia będzie odpowiednio dłuższy.

Inżynier nie powinien działać w pośpiechu, ponieważ ma 42 dni na zatwierdzenie lub odrzucenie roszczenia licząc od dnia otrzymania roszczenia lub jakichkolwiek dalszych szczegółowych informacji uzasadniających roszczenie.

Postanowienia Klauzuli 20.1 zobowiązują Inżyniera do ustosunkowania się do roszczenia Wykonawcy w wymienionym okresie 42 dni, jednak ewentualny brak takiego ustosunkowania się nie implikuje uznania roszczenia Wykonawcy w całości czy części. Wykonawca może zgłaszać roszczenia o przedłu-

żenie Czasu na Ukończenie i/lub dodatkową płatność na podstawie następujących postanowień warunków kontraktowych:

Klauzula 1.9 – Opóźnienie Rysunków lub instrukcji
Klauzula 1.13 – Przestrzeganie Prawa
Klauzula 2.1 – Prawo dostępu do Terenu Budowy
Klauzula 4.7 – Wytyczenie
Klauzula 4.12 – Nieprzewidywalne warunki fizyczne
Klauzula 4.24 – Wykopaliska
Klauzula 5.2 – Zastrzeżenia przeciw wyznaczeniu
Klauzula 7.4 – Próby
Klauzula 8.5 – Opóźnienia spowodowane przez władze
Klauzula 8.9 – Następstwa zawieszenia
Klauzula 8.10 – Zapłata za urządzenia i materiały w przypadku zawieszenia
Klauzula 10.2 – Przejęcie części Robót
Klauzula 10.3 – Zakłócanie Prób Końcowych
Klauzula 11.6 – Powtórne próby
Klauzula 11.8 – Badanie przez Wykonawcę przyczyn powstawania wad
Klauzula 12.3 – Wycena
Klauzula 12.4 – Rezygnacje
Klauzula 13.2 – Analiza wartości
Klauzula 13.7 – Korekty uwzględniające zmiany prawne
Klauzula 14.8 – Opóźniona zapłata
Klauzula 15.3 – Wycena na dzień rozwiązania Kontraktu
Klauzula 16.1 – Uprawnienie Wykonawcy do zawieszenia Robót
Klauzula 16.4 – Zapłata po rozwiązaniu
Klauzula 17.1 – Odszkodowania
Klauzula 17.4 – Następstwa ryzyka Zamawiającego
Klauzula 17.5 – Prawo własności intelektualnej i przemysłowej
Klauzula 18.1 – Ogólne wymagania dla ubezpieczeń
Klauzula 19.4 – Następstwa Siły Wyższej
Klauzula 19.6 – Rozwiązania z wyboru, zapłata i zwolnienie ze zobowiązań

Jeżeli pomiędzy Zamawiającym i Wykonawcą powstanie jakiegokolwiek spór w związku z Kontraktem lub z powodu decyzji Inżyniera, w tym także dotyczącej rozstrzygnięcia w sprawie roszczeń, to zgodnie z Klauzulą 20.4 [*Uzyskiwanie decyzji Komisji Rozjemczej*] każda ze stron może wnieść spór do Komisji Rozjemczej, której zadaniem jest polubowne rozstrzygnięcie sporu. Sposób powołania, tryb funkcjonowania i ilość członków Komisji Rozjemczej są określone w Warunkach Kontraktu i Załączniku do Oferty (Dane Kontraktowe).

Jeśli spór pomimo działania i starań Komisji Rozjemczej nie został zakończony polubownie, to każda ze stron może wystąpić do Arbitrażu działającego w formie i składzie określonym w Klauzuli 20.6 [*Arbitraż*]. Zgodnie z Warunkami Ogólnymi Kontraktu, spór powinien być prowadzony według

Reguł Mediacji i Arbitrażu Międzynarodowej Izby Handlowej (International Chamber of Commerce). W Warunkach Szczególnych należy sformułować ustalenia dotyczące reguł, a także sposobu prowadzenia arbitrażu. Biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia właściwe może być ustalenie, że arbitraż będzie prowadzony zgodnie z polskim prawem, w języku polskim, w ustalonym przez strony Sądzie Arbitrażowym, z udziałem 3 arbitrów.

Płatności za roboty

Obmiary Robót

Według postanowień Klauzuli 12.1 [*Obowiązkowe obmiary Robót*], pomiarów wykonanych Robót dokonuje Inżynier, ale w Warunkach Szczególnych ten obowiązek jest najczęściej przenoszony na Wykonawcę.

Analizując postanowienia Klauzuli 14.3 [*Wnioski o Przejściowe Świadczenia Płatności*] należy dojść do wniosku, że wśród „dokumentów towarzyszących (potwierdzających)”, które powinien dołączyć Wykonawca do Rozliczenia Miesięcznego, niewątpliwie znajdują się pomiary wykonane na koniec tego okresu rozliczeniowego, stanowiące podstawę do obliczenia szacunkowej wartości wykonanych na ten czas Robót. W tej sytuacji, dla rzetelnego oszacowania przejściowej płatności dla Wykonawcy, Inżynier nie powinien dopuszczać do powstawania błędów, lub niedokładności w obmiarach dokonywanych dla potrzeb sporządzenia przez Wykonawcę Rozliczeń Miesięcznych.

Postanowienia zawarte w ostatnim akapicie Klauzuli 14.6 [*Wystawianie Przejściowych Świadczeń Płatności*] stanowiące, że Inżynier może dokonać korekty lub modyfikacji w każdym Świadczeniu Płatności, nie uwalniają Inżyniera od odpowiedzialności za rzetelność pomiarów. Poprawki wynikające z niedokładności pomiarów mogą się czasem zdarzyć i oczywiście Inżynier po ich stwierdzeniu powinien z tego powodu także dokonywać poprawek w następnych Przejściowych Świadczeniach Płatności, ale takie wydarzenia należy traktować, jako wyjątkowe.

Ogólne zasady płatności

Wszelkie płatności należne Wykonawcy odbywają się zgodnie z Klauzulą 14 [*Cena Kontraktowa i zapłata*]. Klauzula obejmuje wszystkie fazy kontraktu od rozpoczęcia budowy do wygaśnięcia odpowiedzialności Zamawiającego i uwzględnia możliwość wprowadzenia zmian wg Klauzuli 13 [*Zmiany i korekty*]. W warunkach polskiego prawa zamówień publicznych, ewentualnie wprowadzane zmiany i korekty nie mogą obejmować robót dodatkowych. W przypadku konieczności wykonania robót dodatkowych nie objętych zamówieniem podstawowym, a niezbędnych dla jego prawidłowego wykonania, może być zastosowany tryb zamówienia z wolnej ręki na zasadach określonych w art. 67 i 68 Pzp.

Aby Wykonawca otrzymał jakąkolwiek płatność od Zamawiającego, Zamawiający musi najpierw otrzymać od Inżyniera odnośne Świadczenie Płatności, a od Wykonawcy odpowiednią fakturę.

Przy realizacji kontraktów finansowanych z państwowych środków budżetowych i funduszy pomocowych UE obecnie są stosowane tylko dwa rodzaje płatności; płatności przejściowe (miesięczne), związane z zaawansowaniem realizacji Robót, oraz płatność końcowa (ostateczna).

Według Warunków Kontraktu FIDIC istnieje ponadto możliwość wypłacenia zaliczki na mobilizację Wykonawcy, a także

zatrzymywania określonych należności miesięcznych (Kwot Zatrzymanych) do czasu wystawienia Świadczenia Przejścia, a następnie zwrot 50% Kwot Zatrzymanych, oraz do upływu Okresu Zgłaszania Wad – zwrot pozostałych 50% Kwot Zatrzymanych.

Zgodnie z Warunkami Kontraktu, dla ostatniej płatności jest wystawiane Końcowe Świadczenie Płatności, a dla wszystkich pozostałych płatności są wystawiane Przejściowe Świadczenia Płatności.

Płatności przejściowe (miesięczne)

Wykonawca wnosi o płatność przejściową za pomocą Rozliczenia dotyczącego okresu płatności, którym według Warunków Ogólnych Kontraktu jest okres miesięczny. Płatność przejściowa dotyczy Robót zrealizowanych w odnośnym okresie, a zatem Rozliczenie musi zawierać (jako załączniki) dokumenty potwierdzające to Rozliczenie, a także odnośny miesięczny Raport Wykonawcy o postępie pracy zgodnie z Klauzulą 4.21 [*Raporty o postępie*]. Inżynier musi sprawdzić to Rozliczenie i w ciągu 28 dni od jego otrzymania, określić w Przejściowym Świadczeniu Płatności kwotę, do której Wykonawca jest uprawniony.

Sposób zapłaty i terminy płatności określone w warunkach Ogólnych Kontraktu w Klauzuli 14.7 [*Zapłata*], nie są odpowiednie do zasad obowiązujących w przepisach krajowych, które określają, że zapłata jest dokonywana na podstawie faktury – dokumentu sprzedaży zawierającego szczegółowe dane o transakcji. W Warunkach Szczególnych ustala się, że Wykonawca wystawia fakturę po otrzymaniu kopii odpowiedniego Świadczenia Płatności. W Przejściowym Świadczeniu Płatności mogą być zastosowane określone w Warunkach Kontraktu dodatki do należności Wykonawcy lub potrącenia. Dotyczy to między innymi sytuacji, gdy Zamawiający uważa się za uprawnionego do roszczeń w stosunku do Wykonawcy, zgodnie z Klauzulą 2.5 [*Roszczenia Zamawiającego*]. Jeżeli w związku z tym Zamawiający powiadomi Wykonawcę, ze szczegółowym uzasadnieniem o kwocie i podstawie roszczenia, Inżynier może zgodnie z Klauzulą 3.5 [*Ustalenia*] uzgodnić lub określić ile się Zamawiającemu należy i uwzględnić taką kwotę, jako potrącenie w Świadczeniu Płatności.

Jakiegokolwiek należności dla Wykonawcy wynikające z jego roszczeń zgłoszonych zgodnie z Klauzulą 20.1 [*Roszczenia Wykonawcy*] będą uwzględnione przez Inżyniera, jako dodatki dopiero po ostatecznym rozstrzygnięciu sprawy (zatwierdzeniu lub odrzuceniu roszczenia).

Płatność końcowa

Procedurę ostatecznego załatwienia spraw finansowych związanych z Kontraktem zgodnie z Klauzulą 14.11 [*Wniosek o Końcowe Świadczenie Płatności*], musi zainicjować Wykonawca przedkładając Inżynierowi wstępną wersję Oświadczenia (Rozliczenia) Końcowego w ciągu 56 dni po otrzymaniu Świadczenia Wykonania. Po uzgodnieniu z Inżynierem wersji wstępnej, Wykonawca przedstawia Inżynierowi Oświadczenie (Rozliczenie) Końcowe potwierdzające, że suma ogólna tego rozliczenia odpowiada pełnemu i ostatecznemu uregulowaniu wszystkich należności pieniężnych dla Wykonawcy według Kontraktu. Do tego rozliczenia Wykonawca, zgodnie z Klauzulą 14.12 [*Zwolnienie od zobowiązań*] dołącza pisemne oświadczenie, że Oświadczenie (Rozliczenie) Końcowe zawiera całe i ostateczne uregulo-

Zastosowanie warunków kontraktowych FIDIC w zarządzaniu kontraktem budowlanym

nie wszelkich należności pieniężnych na dobro Wykonawcy. Następnie w ciągu 28 dni od otrzymania od Wykonawcy Oświadczenia (Rozliczenia) Końcowego, oraz pisemnego zwolnienia od zobowiązań, Inżynier wystawia Końcowe Świadcstwo Płatności zgodnie z Klauzulą 14.13 [Wystawienie Końcowego Świadcstwa Płatności].

Zamawiający zapłaci Wykonawcy kwotę poświadczoną w Końcowym Świadcstwie Płatności, zgodnie z Klauzulą 14.7 [Zapłata] po otrzymaniu faktury Wykonawcy wystawionej zgodnie z przepisami krajowymi. Jeżeli Wykonawca nie wystąpi o Końcowe Świadcstwo Płatności, to Inżynier zwróci się do niego o złożenie odpowiednich dokumentów. Jeżeli Wykonawca nie zastosuje się do tego wezwania w terminie 28 dni, Inżynier wystawi to Świadcstwo Płatności na sumę rzetelnie określoną przez niego jako należną.

Zakończenie kontraktu

3.4.1 Próby końcowe

Próby końcowe przed dokonaniem przejścia Robót, lub ich odcinka, mają na celu sprawdzenie kompletności wykonania robót i ich zgodności z projektem pod względem wy-

magań technicznych i jakościowych. Wykonawca jest zobowiązany do przeprowadzenia takich prób zgodnie z Klauzulą 9 [Próby Końcowe], przy czym powinien powiadomić Inżyniera, co najmniej 21 dni przed terminem gotowości do każdej z prób. W przypadku niepowodzenia prób końcowych Robót lub Odcinka pomimo ich powtarzania, Zamawiający może skorzystać z postanowień Klauzuli 11.4 [Niewypełnienie obowiązku usuwania wad] i stosownie do sytuacji zlecić poprawienie elementu Robót, lub Odcinka, na koszt Wykonawcy, zredukować Cenę Kontraktową, a nawet odstąpić od kontraktu z winy Wykonawcy. Zamawiający może także zażyczyć sobie, aby Inżynier wystawił Świadcstwo Przejścia, a Cena Kontraktowa zostanie zredukowana odpowiednio do utraty wartości Roboty lub jej Odcinka.

3.4.2 Dokumentacja powykonawcza

Wykonawca na podstawie Klauzuli 4.1 [Ogólne zobowiązania Wykonawcy] powinien przed rozpoczęciem Prób Końcowych dostarczyć Inżynierowi dokumentację powykonawczą w ustalonej ilości egzemplarzy dla wszystkich robót, zgodnie z wymaganiami prawa budowlanego.

cd. na str. 13

PRZYZYCZNY I WARUNKI ZMIAN

określone w Warunkach Kontraktu opartych na wydaniu angielsko - polskim 2000 COSMOPOLI CONSULTANTS, zatytułowanym "Warunki Kontraktu na urządzenie i budowę z projektowaniem dla urządzeń elektrycznych i mechanicznych oraz robót budowlanych i inżynierskich projektowanych przez Wykonawcę", stanowiącym tłumaczenie pierwszego wydania FIDIC 1999 (Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils).

L.p.	Numer i tytuł Subklauzuli	Synteza treści Subklauzuli / przyczyna zmiany	Warunek zmiany	Skutek zmiany
1	1.9 [Błędy w Wymaganiach Zamawiającego]	Wskutek błędów w Wymaganiach Zamawiającego (a błąd nie jest taki, jaki doświadczył Wykonawca) powinien wykryć w trakcie należycie starannego badania Wymagań Zamawiającego) powstaną opóźnienia lub Wykonawca poniesie Koszt.	Wykonawca powinien powiadomić o tym Inżyniera. Po otrzymaniu tego powiadomienia Inżynier będzie postępował zgodnie z klauzulą 3.5 [Określenie] dla uzgodnienia lub ustalenia (i) czy i w jakich granicach błąd nie mógł być wykryty, oraz (ii) w jakich granicach błąd nie mógł być wykryty, sprawy, wymienione w paragrafach (a) i (b) niniejszej klauzuli.	Wykonawca będzie uprawniony na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] do: (a) jeżeli ukończenie jest lub będzie opóźnione, to do przedłużenia czasu w związku z takim opóźnieniem na mocy klauzuli 8.4 [Przedłużenie Czasu na Ukończenie], oraz (b) pokrycia dodatkowego Kosztu plus rozsądny zysk, które należy włączyć do Ceny Kontraktowej.
2	2.1 [Prawo dostępu do Placu Budowy]	W wyniku niedopełnienia przez Zamawiającego przekazania prawa lub władania Placem Budowy w odpowiednim czasie Wykonawca dozna uszczerbku przez opóźnienie czy też poniesie Koszt.	Wykonawca powiadomi o tym Inżyniera. Po otrzymaniu takiego powiadomienia Inżynier winien postąpić zgodnie z klauzulą 3.5 [Określenie] dla uzgodnienia i podjęcia ustaleń w tych sprawach.	Wykonawca będzie uprawniony na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] do: (a) wydłużenia czasu z powodu takiego opóźnienia na mocy klauzuli 8.4 [Przedłużenie Czasu na Ukończenie], jeżeli ukończenie jest lub zostanie opóźnione; oraz (b) zapłaty za taki Koszt plus rozsądny zysk, które należy włączyć do Ceny Kontraktowej.
3	4.7 [Wytyczenie]	lub przekazanych danych Wykonawca dozna uszczerbku przez opóźnienie czy też poniesie Koszt.	Wykonawca powiadomi o tym Inżyniera. Po otrzymaniu tego powiadomienia, Inżynier winien postępować zgodnie z klauzulą 3.5 [Określenie] dla uzgodnienia lub ustalenia (i) czy i w jakich granicach błąd nie mógł być w porę wykryty, oraz (ii) spraw, opisanych powyżej w pp. (a) i (b) odnoszących się do tych granic.	Wykonawca będzie uprawniony na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] do: (a) przedłużenia czasu za takie opóźnienie na mocy klauzuli 8.4 [Przedłużenie Czasu na Ukończenie], jeśli ukończenie jest lub będzie opóźnione, oraz (b) pokrycia takiego Kosztu plus rozsądny zysk, które należy włączyć do Ceny Kontraktowej.
4	4.12 [Nieprzewidywalne warunki fizyczne]	„Warunki fizyczne” oznaczają warunki fizyczne, zarówno naturalne jak stworzone przez człowieka, oraz inne fizyczne przeszkody i szkazenia, które Wykonawca napotka na Placu Budowy w trakcie wykonywania Robót, włącznie z warunkami podłoża, powierzchniami i hydrologicznymi, ale z wyłączeniem warunków klimatycznych. Klauzula określa sposób postępowania stron, jeżeli i w zakresie, w jakim Wykonawca napotka Nieprzewidywalne warunki fizyczne, nastąpi opóźnienie czy też Wykonawca poniesie Koszt w wyniku tych warunków,	Skoro tylko Wykonawca napotka niekorzystne warunki fizyczne, które uzna za Nieprzewidywalne, to powinien jak najwcześniej powiadomić o tym Inżyniera. Powiadomienie takie powinno opisywać warunki fizyczne tak, aby mogły być zbadane przez Inżyniera, oraz winno wskazywać powody, dla których Wykonawca uważa je za Nieprzewidywalne. Po otrzymaniu takiego powiadomienia oraz dokonaniu inspekcji czy też zbadaniu tych warunków fizycznych, Inżynier winien postępować zgodnie z klauzulą 3.5 [Ustalenie] w celu uzgodnienia lub ustalenia (i) czy i w jakich granicach te warunki fizyczne były Nieprzewidywalne, oraz (ii) spraw, opisanych w pp. (a) i (b) powyżej, odnoszących się do tych granic.	Wykonawca będzie uprawniony na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] do: (a) wydłużenia czasu z powodu takiego opóźnienia na mocy klauzuli 8.4 [Przedłużenie Czasu na Ukończenie] jeżeli ukończenie jest lub będzie opóźnione, oraz (b) pokrycia poniesionego w związku z tym Kosztu, który będzie włączony do Ceny Kontraktowej.

L.p.	Numer i tytuł Subklauzuli	Synteza treści Subklauzuli / przyczyna zmiany	Warunek zmiany	Skutek zmiany
5	4.24 [Wykopaliska]	Wszelkie wykopaliska, monety, przedmioty wartościowe lub starożytne, konstrukcje i inne przedmioty interesujące z punktu widzenia geologicznego lub archeologicznego, znalezione na Terenie Budowy należy umieścić pod opieką i w gestii Zamawiającego. Wykonawca podejmie wszelkie racjonalne kroki przeciw zabieraniu lub uszkodzaniu tych znalezisk przez Personel Wykonawcy lub osoby trzecie.	Wykonawca niezwłocznie powiadomi Inżyniera, który wyda polecenia odnośnie postępowania z nim. Jeżeli powstaną opóźnienia czy też Wykonawca poniesie koszty z powodu konieczności zastosowania się do tych poleceń, to Wykonawca powiadomi o tym Inżyniera. Po otrzymaniu tego powiadomienia, Inżynier winien postępować zgodnie z klauzulą 3.5 [Określenia] w celu uzgodnienia lub ustalenia tych spraw.	Wykonawca będzie uprawniony na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] do: (a) jeśli ukończenie jest lub będzie opóźnione, to do przedłużenia czasu o takie opóźnienie na mocy klauzuli 8.4 [Przedłużenie Czasu na Ukończenie], oraz (b) pokrycia takiego Kosztu, który należy włączyć do Ceny Kontraktowej.
6	5.1 [Ogólne zobowiązania projektowe]	Po otrzymaniu wezwania na mocy klauzuli 8.1 [Rozpoczęcie Robót] Wykonawca zabrał Wykaz Zamawiającego, włącznie z kryteriami projektowania i obliczeń, oraz elementami odniesienia, przewidzianymi w klauzuli 4.7 [Wytyczenie].	W terminie ustalonym w Załączniku do Oferty, listynym od Daty Rozpoczęcia, Wykonawca powiadomi Inżyniera o wszelkich błędach lub innych wadach znalezionych w Wymaganiach Zamawiającego lub w tych elementach odniesienia. Inżynier ustali, czy należy zastosować rozdział 13 [Zmiany i korekty] i powiadomi o tym Wykonawcę.	W zakresie, w jakim doświadczony Wykonawca powinien wykryć taki błąd lub inną wadę w trakcie badania Placu Budowy i Wymagań Zamawiającego przed złożeniem oferty, nie będzie dokonywane ani przedłużenie Czasu na Ukończenie ani korekta Ceny Kontraktowej.
7	5.4 [Normy i przepisy techniczne]	Projekt, Dokumenty Wykonawcy, wykonanie i ukończone Roboty winny odpowiadać normom technicznym Kraju, prawom dotyczącym budownictwa i budynków oraz ochrony środowiska, Prawom odnoszącym się do produktu, tworzonych przez Roboty, oraz innym, wymienionym w Wymaganiach Zamawiającego, odnoszącym się do Robót lub ustalonym w stosownych Prawach.	Jeżeli po Dacie Odniesienia wejdą w Kraju w życie zmienione lub nowe obowiązujące normy, to Wykonawca winien zwrócić się do Inżyniera, a w razie potrzeby przedłożyć propozycję dostosowania się do nich. W przypadku, gdy: (a) Inżynier ustali, że konieczne jest zastosowanie się do tych norm, oraz (b) propozycja zastosowania się stanowi Zmianę, Inżynier zarządzi Zmianę, zgodnie z rozdziałem 13 [Zmiany i korekty].	Wykonawca będzie uprawniony do roszczeń na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy].
8	7.4 [Dokonywanie prób]	Na mocy rozdziału 13 [Zmiany i korekty] Inżynier może zmienić miejsce i szczegóły ustalonych prób, lub polecić Wykonawcy wykonanie dodatkowych prób. Zakłada się, że powodu wykonania polecenia Inżyniera lub opóźnienia, za które Zamawiający jest odpowiedzialny nastąpi opóźnienie czy też Wykonawca poniesie Koszt.	Jeżeli z powodu wykonania polecenia Inżyniera lub opóźnienia, za które Zamawiający jest odpowiedzialny nastąpi opóźnienie czy też Wykonawca poniesie Koszt, to Wykonawca powiadomi o tym Inżyniera. Po otrzymaniu tego powiadomienia, Inżynier winien postępować zgodnie z klauzulą 3.5 [Określenia] dla uzgodnienia lub ustalenia tych spraw.	Wykonawca będzie uprawniony na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] do: (a) przedłużenia czasu o takie opóźnienie na mocy klauzuli 8.4 [Przedłużenie Czasu na Ukończenie], jeśli ukończenie jest lub będzie opóźnione, oraz (b) pokrycia takiego Kosztu plus rozsądny zysk, który należy włączyć do Ceny Kontraktowej.
9	8.4 [Przedłużenie Czasu na Ukończenie]	Wykonawca będzie uprawniony do przedłużenia Czasu na Ukończenie na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] w granicach w jakich ukończenie dla celów określonych w klauzuli 10.1 [Przejęcie Robót i Odcinków] będzie opóźnione przez którąkolwiek z poniższych przyczyn: (a) Zmiany, o ile korekta Czasu na Ukończenie nie została uzgodniona na mocy klauzuli 13.3 [Procedura Zmiany], (b) opóźnienia dającego uprawnienia Wykonawcy do przedłużenia czasu na mocy jakiegokolwiek klauzuli niniejszych Warunków, (c) wyjątkowo niepomysłnych warunków klimatycznych,	Jeżeli Wykonawca uzna, że ma prawo do przedłużenia Czasu na Ukończenie, to winien on wystąpić do Inżyniera zgodnie z klauzulą 20.1 [Roszczenia Wykonawcy]. W Warunkach Szczególnych ustalono: Inżynier może określić nowy Czas na Ukończenie zgodnie z klauzulą 20.1 wyłączenie z przyczyn niezależnych od Wykonawcy, uwzględniając poprzednie zmiany terminów zakończenia robót i po konsultacji z Zamawiającym i Wykonawcą. Inżynier określając nowy termin zakończenia robót, ustali długość całkowitego okresu przedłużenia Czasu na Ukończenie.	Przedłużenie Czasu na Ukończenie.

	(d) Nieprzewidywalnych braków możliwości zatrudnienia personelu lub uzyskania Dostaw, spowodowanych przez epidemie czy działania rządowe, lub (e) jakiegokolwiek opóźnienia, utrudnienia lub przeszkód spowodowanych przez lub dających się przypisać Zamawiającemu, Personelowi Zamawiającego; lub innemu wykonawcy, zatrudnionemu przez Zamawiającego na Terenie Budowy	Takie określenie nabierze mocy po uzgodnieniu przez Strony Zmiany do Kontraktu zgodnie z klauzulą 13.3 [Procedura Zmiany].	
10	8.5 [Opóźnienia spowodowane przez władze]	Analogicznie do klauzuli 8.4, jeżeli Wykonawca uzna, że ma prawo do przedłużenia Czasu na Ukończenie, to winien on wystąpić do Inżyniera zgodnie z klauzulą 20.1 [Roszczenia Wykonawcy].	Przedłużenie Czasu na Ukończenie.
11	8.9 [Konsekwencje zawieszenia]	Wykonawca winien powiadomić Inżyniera. Po otrzymaniu tego powiadomienia, Inżynier winien postępować zgodnie z klauzulą 3.5 [Określenia] dla uzgodnienia lub ustalenia tych spraw. Jeżeli w wyniku zastosowania się do polecenia Inżyniera wydanego zgodnie z klauzulą 8.8 [Zawieszenie pracy] czy też późniejszego podjęcia roboty wystąpi opóźnienie czy też Wykonawca poniesie Koszt.	Wykonawca będzie uprawniony na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] do: (a) przedłużenia czasu dla każdego takiego opóźnienia na mocy klauzuli 8.4 [Przedłużenie Czasu na Ukończenie], jeśli ukończenie jest lub będzie opóźnione, oraz (b) pokrycia każdego takiego Kosztu, który należy włączyć do Ceny Kontraktowej.
12	9.2 [Opóźnione Próby]	Jeżeli Próby Końcowe są opóźniane z przyczyn, za które odpowiedzialny jest Zamawiający, to najdziej zastosowanie piąty akapit klauzuli 7.4 [Dokonywanie Prób] czy też klauzula 10.3 [Przeszkoda w Próbach Końcowych].	Analogicznie do Klauzuli 7.4, Wykonawca będzie uprawniony na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] do: (a) przedłużenia czasu o takie opóźnienie na mocy klauzuli 8.4 [Przedłużenie Czasu na Ukończenie], jeśli ukończenie jest lub będzie opóźnione, oraz (b) pokrycia takiego Kosztu plus rozsądny zysk, który należy włączyć do Ceny Kontraktowej.
13	10.3 [Przeszkoda w Próbach Końcowych]	Jeżeli Wykonawcy uniemożliwione zostanie wykonanie Prób Końcowych tak, że opóźnią się one o więcej niż 14 dni z przyczyn za które odpowiada Zamawiający, to będzie się uważało, że Zamawiający przejął Roboty lub, zależnie od przypadku Odcinek, z dniem w którym te próby zostałyby zakończone,	Wykonawca będzie uprawniony na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] do: (a) jeśli ukończenie jest lub będzie opóźnione to do przedłużenia czasu dla takiego opóźnienia na mocy klauzuli 8.4 [Przedłużenie Czasu na Ukończenie], oraz (b) do pokrycia takiego Kosztu plus rozsądny zysk, które należy włączyć do Ceny Kontraktowej.

L.p.	Numer i tytuł Subklauzuli	Synteza treści Subklauzuli / przyczyna zmiany	Warunek zmiany	Skutek zmiany
14	11.2 [Koszt usunięcia wad]	Wszelkie roboty, do których odnosi się pkt (b) klauzuli 11.1 [Ukończenie zaległej pracy i usunięcie wad] będą wykonywane na ryzyko i koszt Wykonawcy poza częścią projektu, za którą jest odpowiedzialny Zamawiający,	Wykonawca będzie niezwłocznie powiadamiany przez Zamawiającego lub w jego imieniu o zakresie, w jakim dana robota może być uznana za skutek innych przyczyn. W takim przypadku zastosowanie będzie miało klauzula 13.3 [Procedura Zmiany].	Wykonawca będzie uprawniony do roszczeń na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy].
15	12.2 [Opóźnione próby]	Jeżeli Wykonawca poniesie koszt na skutek nieuzasadnionego opóźnienia Prób Eksploracyjnych przez Zamawiającego	Wykonawca powinien powiadomić o tym Zamawiającego. Po otrzymaniu powiadomienia, Inżynier winien postąpić zgodnie z klauzulą 3.5 [Określenia] dla uzgodnienia lub ustalenia tego Kosztu i zysku.	Wykonawca będzie uprawniony na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] do: zwrotu poniesionego Kosztu plus rozsądny zysk, które należy włączyć do Ceny Kontraktowej
16	12.4 [Niepowodzenie Prób eksploracyjnych]	Jeżeli Wykonawca poniesie dodatkowy Koszt w wyniku nieuzasadnionej zwłoki w udzieleniu przez Zamawiającego dostępu do Robót lub Urządzenia czy to w celu zbadania przyczyn negatywnych wyników Prób Eksploracyjnych czy też dokonania poprawek lub zmian.	Wykonawca winien powiadomić o tym Inżyniera. Inżynier winien postępować zgodnie z klauzulą 3.5 [Określenia] dla uzgodnienia lub ustalenia tych spraw.	Wykonawca będzie uprawniony do zwrotu tej kwoty plus rozsądny zysk, które zostaną dodane do Ceny Kontraktowej.
17	13.1 [Prawo do zmieniania]	Zmiana nie może polegać na pominięciu pracy dla przekazania jej innym. Wykonawca wykona i będzie związany każdą Zmianą z wyjątkiem przypadku, kiedy Wykonawca niezwłocznie powiadomi Inżyniera, że (i) nie może w danym czasie uzyskać Dostaw, potrzebnych dla wykonania Zmiany, (ii) że obniży ona bezpieczeństwo czy przydatność Robót, lub (iii) że będzie miała wpływ na spełnienie Wykazu Gwarancji. Po otrzymaniu takiego powiadomienia Inżynier odwoła, potwierdzi lub zmieni swoje polecenie.	Zmiany mogą być zainicjowane przez Inżyniera przed wydaniem Świadcstwa Przejęcia dla Robót przez wydanie polecenia lub żądanie, skierowane do Wykonawcy, aby przedłożył ofertę na Zmianę.	Z kontekstu Warunków FIDIC wynika, że Wykonawca będzie uprawniony do roszczeń na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy].
18	13.2 [Inżynieria wartości]	Wykonawca może przedłożyć Inżynierowi pisemną ofertę, która zdaniem Wykonawcy w razie przyjęcia (i) przyspieszy ukończenie, (ii) obniży koszt ponoszony przez Zamawiającego na wykonanie, utrzymanie lub użytkowanie Robót, (iii) poprawi sprawność lub zwiększy wartość ukończonych Robót dla Zamawiającego, lub (iv) w inny sposób będzie korzystna dla Zamawiającego.	Oferta taka będzie opracowana na koszt Wykonawcy i powinna obejmować pozycje, wykazane w klauzuli 13.3 [Procedura Zmiany],	Z kontekstu Warunków FIDIC wynika, że Wykonawca będzie uprawniony do roszczeń na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy], jeżeli jego wyliczenie nie będzie zaakceptowane przez Inżyniera.
19	13.3 [Procedura Zmiany]	Każde polecenie wykonania Zmiany, wraz z wymaganiami rejestracji Kosztów, winno być wystawione przez Inżyniera dla Wykonawcy, który winien potwierdzić jego otrzymanie.	Po wydaniu polecenia lub zatwierdzeniu Zmiany Inżynier postąpi zgodnie z klauzulą 3.5 [Określenia] w celu uzgodnienia lub ustalenia zmian w Cenie Kontraktowej i Planie Płatności.	Z kontekstu Warunków FIDIC wynika, że Wykonawca będzie uprawniony do roszczeń na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy].
20	13.7 [Korekty wynikające ze zmian stanu prawnego]	Cena Kontraktowa będzie korygowana dla uwzględnienia wzrostu lub obniżki Kosztu, dotyczącej Wykonawcy w trakcie wykonywania przez niego jego obowiązków kontraktowych, a wynikającej ze zmiany Prawa w Kraju, włącznie z wprowadzeniem nowego czy też uchYLENIEM lub modyfikacją istniejącego Prawa, albo z sądowną lub oficjalną rządową interpretacją takiego Prawa, dokonanej po Dacie Odmiesienia.	Wykonawca winien powiadomić o tym Inżyniera. Inżynier winien postępować zgodnie z klauzulą 3.5 [Określenia] dla uzgodnienia lub ustalenia tych spraw.	Wykonawca będzie uprawniony na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] do: (a) przedłużenia czasu dla takiego opóźnienia na mocy klauzuli 8.4 [Przedłużenie Czasu na Ukończeniu], jeśli ukończenie jest lub będzie opóźnione, oraz (b) pokrycia takiego Kosztu, który należy włączyć do Ceny Kontraktowej.

21	17.4 [Skutki zagrożeń stanowiących ryzyko Zamawiającego]	Postępowanie w granicach, w jakich czynniki ryzyka wymienione w klauzuli 17.3 spowodują straty lub szkody w Robotach, Dostawach, lub Dokumentach Wykonawcy.	Jeżeli nastąpi opóźnienie czy też Wykonawca poniesie koszt w wyniku naprawy takiej szkody lub straty, to Wykonawca przekazuje Inżynierowi kolejny wniosek i będzie uprawniony na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] Po otrzymaniu kolejnego wniosku Inżynier winien przystąpić zgodnie z klauzulą 3.5 [Określenia] do uzgodnienia lub ustalenia tych spraw.	Jeżeli nastąpi opóźnienie czy też Wykonawca poniesie koszt w wyniku naprawy takiej szkody lub straty, to Wykonawca przekazuje Inżynierowi kolejny wniosek i będzie uprawniony na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] do: a) wydłużenia czasu dla takiego opóźnienia na mocy klauzuli 8.4 [Przedłużenie Czasu na Ukończenie] jeżeli ukończenie jest lub zostanie opóźnione, oraz (b) zapłaty za taki koszt, który należy włączyć do Ceny Kontraktowej. W przypadkach, o których mowa w pkt. (f) i (g) klauzuli 17.3 [Zagrożenia stanowiące ryzyko Zamawiającego] do Kosztu należy dodać rozsądny zysk.	Wykonawca będzie uprawniony na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] do: a) wydłużenia czasu dla takiego opóźnienia na mocy klauzuli 8.4 [Przedłużenie Czasu na Ukończenie] jeżeli ukończenie jest lub zostanie opóźnione, oraz (b) zapłaty za taki koszt
22	19.4 [Następstwa Siły Wyższej]	Jeżeli Siła Wyższa, o której Wykonawca powiadomił Zamawiającego stosownie do klauzuli 19.2 [Powiadomienie o Siły Wyższej] uniemożliwi Wykonawcy wywiązanie się z jego zobowiązań objętych Kontraktem, a działanie Siły Wyższej spowoduje opóźnienie czy też spowoduje koszt,	Po otrzymaniu tego powiadomienia Inżynier winien postąpić zgodnie z klauzulą 3.5 [Określenia] dla uzgodnienia	(Wykonawca będzie uprawniony na mocy klauzuli 20.1 [Roszczenia Wykonawcy] do: a) do wydłużenia czasu dla takiego opóźnienia na mocy klauzuli 8.4 [Przedłużenie Czasu na Ukończenie] jeżeli ukończenie jest lub zostanie opóźnione, oraz (b) zapłaty za taki koszt	

3.4.3 Świadcstwo Przejęcia

Zgodnie z klauzulą 10.1 [Przejęcie Robót i Odcinków], Wykonawca może wystąpić o Świadcstwo Przejęcia nie wcześniej niż 14 dni przed przewidywanym przez siebie terminem ukończenia Robót i ich gotowości do przejęcia. Inżynier w ciągu 28 dni od otrzymania wniosku Wykonawcy wystawi Świadcstwo Przejęcia podając w nim datę, z którą Roboty zostały ukończone zgodnie z kontraktem łącznie z pozytywnymi próbami końcowymi pomijając wszelkie drobne prace czy wady niemające wpływu na użytkowanie Robót. Jednak jeśli okaże się, iż określone prace lub czynności niezbędne do zakończenia Robót nie zostały wykonane, to Inżynier w ciągu 28 dni odrzuci wniosek.

Klauzula 10.2 [Przejęcie części Robót] określa, że Zamawiający może według swojego wyłącznego uznania przejąć dowolną część lub odcinek Robót i wtedy Inżynier wystawi Świadcstwo Przejęcia części Robot, stosując poprzednio omówioną procedurę.

3.4.4 Oświadczenie po Ukończeniu

Jest ważnym oświadczeniem Wykonawcy w wyniku którego zostanie ustalona niesporna kwota należności Wykonawcy za wykonanie wszystkich robót w ramach kontraktu i wszelkich dalszych sum do których Wykonawca uważa się za uprawnionego według kontraktu lub z innego tytułu. Takie oświadczenie, zgodnie z Klauzulą 14.10 [Oświadczenie po Ukończeniu] zgodnie z Warunkami Ogólnymi Kontraktu powinno być przedłożone przez Wykonawcę w ciągu 84 dni od otrzymania Świadcstwa Przejęcia.

3.4.5 Okres Zgłaszania Wad

Okres Zgłaszania Wad jest podany w Załączniku do Oferty (Dane Kontraktowe) i wynosi odpowiednią ilość dni, tygodni lub miesięcy od dnia ukończenia Robót ustalonego w Świadcstwie Przejęcia. Zgodnie z Klauzulą 11.1 [Dokończenie zaległych prac i usuwanie wad] w tym okresie powinny być ukończone wszystkie zaległe prace na dzień wystawienia Świadcstwa Przejęcia, oraz wszystkie wady, jakie się ujawnią w Okresie Zgłaszania Wad. Jeśli Wykonawca nie dopełni tego obowiązku to Zamawiający może skorzystać z postanowień Klauzuli 11.4 [Niewypełnienie obowiązku usuwania wad] i stosownie do sytuacji zlecić usunięcie wad na koszt Wykonawcy, a także na podstawie Klauzuli 11.3 [Przedłużenie Okresu Zgłaszania Wad] przedłużyć Okres Zgłaszania Wad do czasu ich usunięcia.

Inżynier na podstawie Klauzuli 11.9 [Świadcstwo Wykonania] wystawi Świadcstwo Wykonania w ciągu 28 dni od upływu daty najdłuższego z okresów zgłaszania wad, przy czym ten dokument może być opóźniony, jeśli Wykonawca nie dostarczy wszelkich niezbędnych dokumentów potwierdzających ukończenie robót, dokonania ich prób i usunięcia wad. Po otrzymaniu tego świadectwa Wykonawca zgodnie z Klauzulą 11.11 [Zwolnienie terenu Budowy] ma 28 dni na uprzątnięcie placu budowy. Jeśli to nie nastąpi, to Zamawiający zleci uprzątnięcie placu budowy i będzie uprawniony do zwrotu poniesionych kosztów, oraz może sprzedać lub pozbyć się w inny sposób rzeczy pozostawionych przez Wykonawcę.

Wystawienie Świadcstwa Wykonania nie zwalnia żadnej Strony od zobowiązań umownych, niewypełnionych na dzień wystawienia tego świadectwa. Na podstawie Klauzuli 11.10 [Niewypełnione zobowiązania] Wykonawca będzie nadal odpowiedzialny za wykonanie innych, nie wypełnionych na ten moment zobowiązań wynikających z kontraktu, jak np. obowiązku gwarancji jakości na elementy Robót lub urządzenia, których gwarantowany okres jeszcze jest w toku.

Żółty FIDIC „Zaprojektuj i wykonaj”

wyzwaniem w branży renowacji bezwykopowych przewodów infrastruktury podziemnej

Tomasz
LATAWIEC
członek SIDiR

Część II do artykułu w Biuletynie nr 6

W pierwszej części artykułu dotyczącego „żółtego FIDICa” pragnąłem zwrócić Państwa uwagę na uwarunkowania prawne związane z prowadzeniem prac renowacyjnych na sieciach kanalizacyjnych i na wiele niejednoznaczności w tym zakresie.

W bieżącym numerze będę kontynuował wywody dotyczące tych kwestii, ze szczególnym uwzględnieniem klauzuli 5 – Projektowanie, Warunków Kontraktowych dla Urządzeń oraz Projektowania i Budowy („żółty FIDIC”) przy założeniu, że postępowanie przetargowe było prowadzone przez zamawiającego obowiązującego do stosowania się do ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, a jego przedmiotem było zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Dla porządku dodam, że w świetle ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, roboty takie traktuje się jak realizowane zgodnie z umową o roboty budowlane, a nie umowę o działo – mimo, iż częścią przedmiotu zamówienia jest usługa – projektowanie.

W takim przypadku, zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, zamawiający zobowiązany jest do opisu przedmiotu zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący za pomocą dostatecznie zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenia oferty. Z dyspozycji tego artykułu wynika, że sformułowane przez ustawodawcę określenie „jednoznaczny” należy rozumieć jako „nie budzący wątpliwości” lub „mający jedno znaczenie”. A wyraz „wyczerpujący” nakazuje przedstawić zagadnienie w sposób wszechstronny i szczegółowy (proszę zapoznać się z Wyrokami Zespołu Arbitrów z dnia 3 sierpnia 2007 r. UZP/ZO/0-937/07, oraz z 23 kwietnia 2007 r. UZP/ZO/0-429/07 i UZP/ZO/0-433/07).

Artykuł 31 ustawy p. z. p. mówi o tym, że w przypadku gdy przedmiotem zamówienia jest zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych, to przedmiot zamówienia musi być opisany za pomocą programu funkcjonalno-użytkowego. A co ma zawierać program funkcjonalno-użytkowy szczegółowo opisane jest w rozporządzenia Ministra Infrastruktury

z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego. I co najważniejsze – program funkcjonalno-użytkowy jest najważniejszym dokumentem, w którym zamawiający opisał swoje wymagania w stosunku do przedmiotu zamówienia, wiążącym strony po rozstrzygnięciu postępowania przetargowego i podpisaniu przez nie stosownej umowy. W zasadzie tylko na podstawie tego dokumentu oferty mogą ustalić planowane koszty prac projektowych i robót budowlanych, oraz przygotować ofertę – patrz § 15 rozporządzenia. Żeby to było możliwe oferty muszą uzyskać od zamawiającego w opisie przedmiotu zamówienia dostatecznie wyczerpujące, czyli **opisane wszechstronnie i szczegółowo** oraz jednoznaczne, czyli **nie budzące wątpliwości i mające jedno znaczenie** informacje, sformułowane za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniających wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. Zgodnie z wymaganiami ustawy p. z. p. projekt umowy załączony do SIWZ musi być spójny z innymi dokumentami składającymi się na specyfikację. I tu zwracam szczególną uwagę na te postępowania, w których zamawiający chcą się posługiwać Warunkami Ogólnymi i Warunkami Szczególnymi FIDIC. Wszelkie zapisy umowne, także Warunki Ogólne i Szczególne **muszą być spójne** z wymaganiami stawianymi przez zamawiających w PF-U! Zwracam uwagę na zapis art. 36.1 pkt. 16 ustawy p. z. p. – „*Specyfikacja istotnych warunków zamówienia zawiera co najmniej:... 16) istotne dla stron postanowienia, które zostaną wprowadzone do treści zawieranej umowy w sprawie zamówienia publicznego, ogólne warunki umowy albo wzór umowy, jeżeli zamawiający wymaga od wykonawcy, aby zawarł z nim umowę w sprawie zamówienia publicznego na takich warunkach*”. Należy zatem wymagać od zamawiających precyzyjnego określania wymagań, na przykład ilości i rodzaju zamówionych robót. A na pewno precyzyjnym określeniem nie są: „na przykład”, „itp”, „miedzy innymi”, „około” – jakże często spotykane w SIWZ. Niedopuszczalne jest, aby zamawiający zobowiązywał wykonawcę do wykonania „wszelkich innych prac niewyszczególnionych w SIWZ” – to też często spotykany wybieg stosowany przez zamawiających. Ale niezgodny z prawem! Program musi również posługiwać się zdefiniowanymi pojęciami i określeniami. Nie można zamawiającym katalogować wymaganych w późniejszej realizacji dokumentów poprzez zapis „określonych w odnośnych przepisach” – wszelkie wymagania muszą być określone z góry i podane w SIWZ. Często spotykane odnoszenie się do wymagań normatywnych (np. PN lub PN-EN) są niezgodne z ustawą p. z. p. Dlaczego? Ano dlatego, że normy nie określają precyzyjnie rodzaju, wielkości, sposobu wytworzenia, itp. Nor-

my mogą i muszą być przywołane w części informacyjnej PF-U, zgodnie z § 19 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. ale nigdy nie w jego części opisowej! Jeżeli zamawiający opisują wymagania dotyczące jakichkolwiek uzgodnień technicznych dokonywanych w trakcie realizacji umowy, to muszą w PF-U dookreślić jakie to będą uzgodnienia i pomiędzy kim będą dokonywane (Wyrok Zespołu Arbitrów z dnia 12 lutego 2007 r. UZP/ZO/0-122/07 i UZP/ZO 0-131/07). Przedmiot zamówienia nie może być opisany w sposób, który może utrudniać uczciwą konkurencję (Prawo zamówień publicznych, art. 29). Jak łatwo się domyślić, PF-U musi również opisywać wymagania zamawiającego w stosunku do samego projektu, zwłaszcza w tych przypadkach, w których późniejsze roboty będą prowadzone na podstawie zgłoszenia właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej. Bo gdy wymagane jest pozwolenie na budowę to zamawiający mogą ułatwić sobie życie i wymagania w stosunku do projektu „ściągnąć” z ustawy – Prawo budowlane i odnośnych rozporządzeń wykonawczych.

„Nałóżmy” teraz na to wszystko Warunki kontraktowe dla Urzędzeń oraz Projektowania i Budowy, i zastanówmy się, jak mają się do siebie niektóre z klauzul w stosunku do ustaw – Prawo zamówień publicznych i Kodeksu cywilnego.

W klauzuli 5.1 określa się ogólne zobowiązania projektowe. O ile to, kto sporządzi projekt Robót i kto jest za niego odpowiedzialny (proszę w tym miejscu sięgnąć do ustawy z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, która normuje działalność obejmującą sprawy projektowania w art. 12, 13, 14 oraz 20, 21 i 34), oraz co gwarantuje Wykonawca, jest jasne i na ogół zrozumiałe, o tyle badanie przez Wykonawcę Wymagań Zamawiającego włącznie z kryteriami projektowania i obliczeń oraz powiadamianie o błędach i innych wadach znalezionych w Wymaganiach Zamawiającego już nie. Jeżeli bowiem znajdziemy jakiś błąd w Wymaganiach Zamawiającego to znaczy, że nie dopełnił on wymagań stawianych przez ustawę – Prawo zamówień publicznych. A jeżeli nie dopełnił tych obowiązków to całe postępowanie obciążone jest wadą prawną! I co w takim przypadku począć? Trzeba będzie zasięgnąć opinii prawników. Lub z góry założyć, że takie postępowanie było prowadzone w sposób uniemożliwiający zawarcie ważnej umowy w sprawie zamówienia publicznego. Warto tutaj także zastanowić się nad konsekwencjami wynikającymi z brzmienia art. 651 k. c. – *Jeżeli dostarczona przez inwestora dokumentacja, teren budowy, maszyny lub urządzenia nie nadają się do prawidłowego wykonania robót albo jeżeli zajdą inne okoliczności, które mogą przeszkodzić prawidłowemu wykonaniu robót, wykonawca powinien niezwłocznie zawiadomić o tym inwestora, oraz 655 k. c. – Gdyby wykonany obiekt uległ zniszczeniu lub uszkodzeniu wskutek wadliwości dostarczonych przez inwestora materiałów, maszyn lub urządzeń albo wskutek wykonania robót według wskazówek inwestora, wykonawca może żądać umówionego wynagrodzenia lub jego odpowiednią część, jeżeli uprzedził inwestora o niebezpieczeństwie zniszczenia lub uszkodzenia obiektu albo jeżeli mimo zachowania należytej staranności nie mógł stwierdzić wadliwości dostarczonych przez inwestora materiałów, maszyn lub urządzeń.*

Klauzula 5.2 szeroko zajmuje się Dokumentami Wykonawcy, w tym też dokumentacją techniczną. I znowu natrafiamy na niejednoznaczności. Jak zrozumieć takie pojęcia jak pro-

jekt Robót i dokumentacja techniczna? Czy projekt Robót może, albo musi zawierać harmonogram? A z czego składać się ma dokumentacja techniczna? I gdzie wreszcie podział się projekt budowlany z ustawy – Prawo budowlane! Aby wszystko było jasne i w zgodzie z prawem obowiązującym w naszym kraju Zamawiający powinni definiować i określać w Warunkach Szczególnych to, jak te określenia rozumie. Bo do tego te Warunki Szczególne właśnie są. A niedookreślenie, z jakich elementów składać się mają Dokumenty wykonawcy stoi w sprzeczności z zapisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.

Idźmy dalej. Wymagania Zamawiającego na ogół opisują Dokumenty Wykonawcy, które mają być przedłożone do Inżyniera do przeglądu, lub częściej – do zatwierdzenia. W okresie przeglądu Inżynier sprawdza czy Dokumenty (w tym projekt budowlany lub dokumentacja techniczna) zgodne są z wymaganiami Kontraktu. W przypadku Dokumentów Wykonawcy przedłożonych do zatwierdzenia, Inżynier ma obowiązek powiadomić Wykonawcę o tym czy Dokument został zatwierdzony z uwagami lub bez, lub że jest wadliwy, **podając zakres w jakim to ma miejsce w stosunku do Kontraktu**. I ma na to naprawdę niewiele czasu – na ogół 21 dni. A jeżeli dany Dokument był wadliwy a następnie poprawiony przez Wykonawcę w zakresie podanym przez Inżyniera to Inżynier nie może drugi raz podawać innego wadliwego zakresu, różnego od tego już poprawionego. Jeżeli przedmiotem zatwierdzenia są projekty w rozumieniu ustawy – Prawo budowlane sporządzone przez uprawnionych projektantów, to zatwierdzać je też powinny osoby z odpowiednimi uprawnieniami. Niechlubną praktyką jest zwlekanie z zatwierdzaniem Dokumentów Wykonawcy wtedy, gdy Zamawiający scedował na trzecią stronę, nie będącą stroną Kontraktu i Inżynierem, konieczność uzgadniania lub opiniowania jakiejś części Dokumentu. Ma to miejsce na przykład wtedy, gdy Zamawiającym jest inny podmiot, niż ten który eksploatuje daną instalację lub obiekt. Zamawiający warunkują zatwierdzanie Dokumentów wcześniejszym pozytywnym zaopiniowaniem tego Dokumentu przez tą trzecią stronę, ale zapominają wydłużyć czas na zatwierdzenie w Warunkach Szczególnych. I mimo, iż Kontrakt jasno i wyraźnie mówi, kto ma zatwierdzać Dokumenty i w jakim czasie, to Zamawiający lub Inżynierowie próbują wmawiać Wykonawcy, że to nie Zamawiający jest w zwinie tylko ktoś inny, kto ma uprzednio pozytywnie zaopiniować dany Dokument. Podkreślam zatem, że takie działanie stoi w sprzeczności z Kontraktem i nie należy się na takie „zwyyczajowe” postępowanie godzić.

Kolejny akapit tej klauzuli (5.2) narzuca na Wykonawcę konieczność niezwłocznego sporządzenia dalszych Dokumentów Wykonawcy, jeżeli Inżynier wyda takie polecenie. Ale uwaga! Inżynier swoimi poleceniami nie może korygować i zmieniać Kontraktu – klauzula 3.1, a cały Kontrakt musi być realizowany zgodnie z prawem właściwym dla Kontraktu – klauzula 1.4. W związku z tym wszelkie polecenia dotyczące wykonania jakiejś czynności wykraczającej poza wymagania opisane w PF-U są nieuprawnione. Nie może być tak, że Zamawiający w PF-U określił zakres opracowania projektowego, a Inżynier żąda od Wykonawcy znacznie szerszego lub (co się zdarza znacznie rzadziej) węższego. **Zamawiający poprzez polecenie Inżyniera nie może wymagać od Wykonawcy wykonania prac nieokreślonych w opisie przedmiotu zamówienia.** Spotykana praktyka dowodzi,

Żółty FIDIC „Zaprojektuj i wykonaj”

wyzwaniem w branży renowacji bezwykopowych przewodów infrastruktury podziemnej

że Inżynierom łatwo przychodzi „majstrowanie” przy przedłożonych do niego Dokumentach i wymyślanie coraz to nowszych wymagań w stosunku do Projektu, na zasadzie „ale ja myślę, że można to zaprojektować/policzyć/narysować (niepotrzebne skreślić) inaczej i lepiej” i narzucaniu Wykonawcy swojej wizji. A przecież cała idea „żółtego FIDICA” polega na tym, że to Wykonawca jest odpowiedzialny za projekt, oraz daje mu całkowitą dowolność w sposobie zaprojektowania Robót, byleby Projekt był zgodny z wymaganiami PF-U. „Żółty FIDIC” pozostawia Wykonawcy swobodny wybór zasad projektowania i jest to całkowicie zgodne z ryczałtowym sposobem wynagradzania za takie roboty – „zaprojektuj i wykonaj”. Oczywiście pod warunkiem, że spełnione są wymagania Zamawiającego opisane w PF-U. **Istotą „żółtego FIDICA” jest osiągnięcie określonego rezultatu w postaci ukończenia Robót, które są zgodne z wymaganiami Zamawiającego w stosunku do przedmiotu zamówienia, a nie sposobu projektowania.** Inżynier nie jest uprawniony do wymyślania zawartości i formy projektu – chyba, że chce przejąć na siebie obowiązki przypisane w Warunkach Ogólnych Wykonawcy. No ale z braniem na siebie odpowiedzialności to już nie jest tak łatwo. Tym bardziej proszę pamiętać o przytaczanych już w tym tekście artykułach 651 i 655 k. c. oraz możliwość ich wykorzystania w takich przypadkach.

Następna klauzula 5.3 – Zobowiązania Wykonawcy jest czytelna, ale tylko do tego momentu, gdy dokumenty tworzące Kontrakt z uwzględnieniem zmian były zgodne z Prawem Kraju. Może się zdarzyć, że tak nie jest – proszę o ponowne zapoznanie się z treścią pisma Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 5 czerwca 2008 r. DRP/Inn/074/67/08. I co wtedy? Trzeba sięgnąć do klauzuli 1.5 – Pierwszeństwo dokumentów. Oczywiście, w ślad za klauzulą 5.4, Projekt, Dokumenty Wykonawcy, wykonanie i ukończone roboty muszą odpowiadać normom technicznym Kraju, prawu budowlanemu oraz spełniać odnośne wymagania środowiskowe. Ale jeżeli po Dacie Odniesienia cokolwiek w tych Prawach się zmieni to zgodnie z tą klauzulą Wykonawca winien zwrócić się do Inżyniera z propozycją dostosowania Projektu do zmienionego Prawa, a Inżynier powinien ustalić, czy konieczne jest zastosowanie się do tych zmian. Gdy tak, to powinien działać zgodnie z klauzulą 13 – Zmiany i korekty. Ale nie w naszym przypadku – przypominam, że rozpatrujemy roboty realizowane pod rządami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r – Prawo zamówień publicznych! A tam osławione już paragrafy 140 pkt. 3 i 144 pkt. 1, które w zasadzie eliminują możliwość korzystania z klauzuli 13.

„Przeskoczę” nad klauzulą 5.5 i zatrzymam się na trochę przy klauzuli 5.6 – Dokumentacja Powykonawcza. Wykonawca ma przekazać do wglądu Inżynierowi rysunki powykonawcze Robót, pokazujące jak te Roboty zostały wykonane. Zakres, skalę opisu oraz inne istotne szczegóły Wykonawca ma uzgodnić z Inżynierem. Ale Szanowni Państwo uwaga!

Gdy w PF-U Zamawiający nic nie wspomniał o tym, to nie ma co z Inżynierem uzgadniać. Po prostu nie było to przedmiotem postępowania przetargowego. A skoro tak, to i nie może należeć do zakresu świadczenia Wykonawcy. A siłowe wymuszanie na Wykonawcach jakiegokolwiek dodatkowego świadczenia jest nieetyczne i bezprawne. To nie Wykonawca z Inżynierem ma ustalać zakres robót – wszelkie ustalenia są ustawowym obowiązkiem Zamawiającego! Dla podkreślenia wagi tego wymogu proszę o ponowne zapoznanie się Wyrokami Zespołu Arbitrów przytaczanych powyżej. To samo można powiedzieć o klauzuli 5.7 – Instrukcje obsługi i konserwacji. Wszędzie tam, gdzie FIDIC mówi o uzgodnieniach pomiędzy Wykonawcą a Inżynierem należy sprawdzić czy w SIWZ była o tym mowa – jeżeli nie, to powstaje spór co z tym zrobić. I znowu trzeba zasięgnąć opinii prawników. Chociaż według mnie lepiej od razu wystąpić o mediację lub rozjemstwo – ta ścieżka zaoszczędzi czasu i pieniędzy. A gdy Zamawiający nie zgodzi się na taką ścieżkę rozstrzygania sporów, to Wykonawcy nie powinni obawiać się drogi sądowej.

I wreszcie zająć się mogą klauzulą 5.8 – Błędy projektowe. Zdarza się, że projekt zawiera jakiś błąd, a mimo to Dokument ten uzyskał zatwierdzenie, a Roboty zostały wykonane zgodnie z nim. Cała odpowiedzialność za wszelkie błędy, pominięcia, dwuznaczności, niekonsekwencje, niedostatki lub inne wady w Dokumentach Wykonawcy i Robotach wykonanych zgodnie z tymi Dokumentami spada na Wykonawcę. Niezależnie od tego, czy uzyskały one zgodę i zatwierdzenia na podstawie klauzul 5 – Projektowanie, czy też nie. W żadnym wypadku nie uda się Wykonawcom przerzucić winy na Zamawiającego lub Inżyniera i dochodzić na tym tle jakichkolwiek roszczeń. Trzeba się po prostu przyznać do błędu i wszelkimi możliwymi sposobami naprawić ten błąd i jego konsekwencje.

Tyle ustawodawstwo i FIDIC. A jak jest w praktyce?

Na ogół inaczej – nie tak prosto i jednoznacznie. Wystarczy sięgnąć do dowolnej Specyfikacji! Stawiam dolary przeciwko orzechom, że w każdej znajdziemy elementy niezgodne z wymaganiami ustawy p. z. p. A realizacja robót to nadal dla wielu wykonawców droga przez mękę i udręka. I wcale nie dlatego, że nie są dostatecznie przygotowani do prowadzenia takich inwestycji. To raczej zamawiający i Inżynierowie nie stają na wysokości zadania i swoimi działaniami utrudniają sprawną i wydajną pracę. I jako że zapominają o jakże ważnym artykule 354 k. c.

§ 1. *Dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje – także w sposób odpowiadający tym zwyczajom.*

§ 2. *W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel*

oraz art. 58 k. c. – §1. *Czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. §2. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.* O współdziałaniu mówi też FIDIC – klauzula 4.6

Zamawiający na ogół znają, ale niekoniecznie stosują się do wymogów ustawy – Prawo zamówień publicznych. Zławsza ich programy funkcjonalno-użytkowe nie bardzo spełniają wymagania opisane w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. *w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego.* A już szczególnie w kwestiach dotyczących projektowania. I często nie pamiętają o art. 139 pzp – *do umów w sprawach zamówień publicznych, zwanych dalej „umowami”, stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.* Warunki kontraktowe FIDIC są tylko pewnym wzorcem umowy a nie prawem regulującym wzajemne zobowiązania stron. Te są regulowane przez inne akty prawne opisane na początku artykułu. Z łalem zauważam, że rzadko który zamawiający zdaje sobie sprawę z faktu, iż zapisy Kodeksu cywilnego stoją najwyżej w hierarchii ważności w relacjach zamawiający – wykonawca, wtedy gdy ustawa – Prawo zamówień publicznych nie rozstrzyga danej kwestii. A umiejętność korzystania z poszczególnych paragrafów k. c. przydaje się zarówno w trakcie przygotowywania postępowania przetargowego jak i realizacji robót będących przedmiotem tego postępowania. A także w polubownym i szybkim rozstrzygnięciu sporów i niejasności powstałych w trakcie realizacji kontraktów.

Z kolei wykonawcy nieumiejętnie korzystają z art. 38 pzp, który daje im prawo do uzyskiwania wyjaśnień w kwestii specyfikacji istotnych warunków zamówienia. A przecież PF-U jest częścią SIWZ! I tam też powinny się znaleźć wszelkie wymagania w zakresie robót budowlanych a także w zakresie projektu i całej dokumentacji technicznej związanej z tymi robotami. Na przykład dokumentacji powykonawczej czy instrukcji eksploatacyjnych. Dodać należy, że do okoliczności mogących mieć wpływ na sporządzenie oferty należą także wymagania dotyczące gwarancji na przedmiot zamówienia – jej zakres i okres obowiązkowego świadczenia z gwarancji, miejsce spełnienia świadczenia, świadczenia dodatkowe związane ze świadczeniem głównym i inne związane z nim obowiązki, na przykład obowiązek ubezpieczenia kontraktu. O te wymagania także warto się dopytać na etapie postępowania przetargowego. Po wieloletnich doświadczeniach w tych kwestiach namawiam do wyjaśniania przed złożeniem oferty wszelkich niejasności i żądania definiowania określeń stosowanych przez zamawiających w SIWZ. Bo, gdy już się wygra przetarg i podpisze umowę,

to na jakiegokolwiek objaśnienia i interpretacyjne, czy uściślenia, jest za późno. Wtedy zaczyna się wyścig – kto kogo przechytrzy i kto komu udowodni, że ma rację. Albo, że nie jest wielbłądem. Rzadko kto lubi przyznawać się do błędów, zwłaszcza zamawiający, którzy wydają ogromne pieniądze publiczne i nie uznają konieczności współdziałania przy realizacji przedmiotu umowy, mimo iż zasada współdziałania jest obowiązkiem prawnym. Ponadto – co warto podkreślić – obowiązek wierzyciela współdziałania z dłużnikiem powinien być rozumiany szerzej. Nie tylko jako powinność czynnego współuczestniczenia przy wykonywaniu zobowiązania, ale również jako obowiązek lojalności wobec kontrahenta, a więc powstrzymania się od wszystkiego, co byłoby przejawem naruszenia zasad uczciwości i słuszności we wzajemnych relacjach. A raczej nie jest uczciwe przerzucanie na wykonawców problemów wynikających ze źle opisanych wymagań zamawiającego i twierdzenie, że przecież mógł się on dopytać o intencje tych czy innych zapisów w SIWZ. Pamiętajmy! Ustawodawcy ani wykonawców nie muszą interesować intencje zamawiających. Ustawy, wykonawcy i zamawiający działają tylko i wyłącznie w obszarze zapisów i faktów, a nie domysłów. Realizacja robót prowadzona w atmosferze nieudowówień, wzajemnych oskarżeń i niechęci nie służy dobrze realizacji umowy. Może to wręcz doprowadzić do uniemożliwienia jej ukończenia. A to wcale nie jest dobre ani dla wykonawców, ani dla zamawiających – nikomu nie przyniesie pożytku. Wykonawcom bo nie uzyskają spodziewanych przychodów i zysków, a zamawiającym – bo nie zrealizują w terminie, lub wręcz w ogóle – danego zadania inwestycyjnego i będą pozostawać w konflikcie z odrębnymi przepisami o finansach publicznych. Proszę zatem pamiętać, że sprawna realizacja robót jest potrzebna obydwu stronom realizującym te roboty. A sprawna będzie tylko wtedy, gdy wszelkie niejasności, nieudowówienia, określenia, założenia i wymagania, będą zdefiniowane na etapie postępowania przetargowego. W kwestiach projektowania także.

A gdy już naprawdę nie da się polubownie rozstrzygnąć ewentualnych sporów to pamiętajmy – sędziwie nie mogą nie rozpatrzyć sprawy tylko dlatego, że jest jakaś luka prawna, z którą w rozpatrywanej problematyce mamy ewidentnie do czynienia. A w przypadkach wątpliwych z punktu widzenia ustawy – Prawo zamówień publicznych, sąd może rozpatrywać sporne kwestie w trybie art. 65 k. c. – §1. *Oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje.* §2. *W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.*

P. S. W tekście wymiennie stosuję pisownię z dużej i małej litery: „zamawiający”, „wykonawca”, „kontrakt”, „Inżynier”. Wszędzie tam, gdzie stosuję dużą literę należy rozumieć, że w danym zdaniu myślę o zapisach z Warunków kontraktowych FIDIC.

Ceny w budownictwie

Janusz
TRACZYK

Redaktor Naczelny
Wydawnictw SEKOCENBUD
Wiceprezes Zarządu OWEOB
„Promocja” Sp. z o.o.

Redakcja rozpoczyna publikację cyklu artykułów zawierających informacje na temat cen materiałów, najmu i pracy sprzętu budowlanego, stawek robocizny cen robót, a także cen obiektów budowlanych oraz dynamiki ich zmian w ostatnim czasie. W celu spopularyzowania tej wiedzy wśród inżynierów budownictwa, rozpoczynamy publikację cyklu artykułów zawierających informacje nt. cen materiałów, najmu i pracy sprzętu budowlanego, stawek robocizny kosztorysowej oraz robót budowlanych i obiektów. W publikacjach tych prezentowana będzie, także dynamika zmian cen w budownictwie dla wybranych czynników produkcji oraz obiektów budowlanych, a także źródła, w których takie dane są publikowane. Podane zostaną także krótkookresowe prognozy zmiany cen w obszarze budownictwa. Czytelnikom naszego Biuletynu chcemy przybliżyć dane publikowane przez znany ośrodek informacji cenowych w budownictwie, jakim na polskim rynku jest Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa „Promocja” Sp. z o.o. publikujący wyniki swoich badań w systemie SEKOCENBUD.

Wzrost produkcji budowlanej w latach 2005-2007 poprzedzony był głębokim regresem. Osłabienie koniunktury w gospodarce i ograniczenia w inwestycjach na początku obecnej dekady szczególnie **gwałtownie odbiły się na rynku budowlanym. W latach 2000-2004 produkcja budowlana zmniejszyła się o około 25%.** Wejście Polski w struktury unijne wpłynęło w 2004 r. na ożywienie gospodarki, ale budownictwo jak zwykle **później niż inne dziedziny wychodziło z dekonunktury.** Wzrost produkcji w budownictwie rozpoczął się dopiero w 2005 roku. Produkcja budowlana była wyższa: **w 2005 r. o 7,5%, w 2006 r. o 18%, a w 2007 roku o 13% w stosunku do roku poprzedniego.** Oczekiwania na **dalszy wzrost** były bardzo duże, a tak wysoki wzrost budownictwa był zaskoczeniem, nie doceniono jednak pojawiających się trudności i barier, które **dały o sobie znać w trzecim kwartale 2007 r.,** gdy w produkcji budowlanej obserwujemy najwyższe nasilenie. Pierwsza połowa 2008 r. charakteryzowała się dalszym wzrostem na poziomie ok. 17%, jednak w drugiej połowie tegoż roku obserwujemy spadki produkcji budowlanej wywołane kryzysem finansowym, z tym że są one zróżnicowane w różnych rodzajach budownictwa. W budownictwie mieszkaniowym obserwujemy znaczne spadki, a w budownictwie inżynierskim (drogi, infrastruktura) wielkość produkcji jest stabilna, z lekką tendencją wzrostu.

Od 2004 roku, tj. od chwili, gdy Polska stała się członkiem Unii Europejskiej, obserwujemy znaczne zmiany cen czynników produkcji budowlanej, a w szczególności cen materiałów oraz stawek robocizny.

Zwiększone ceny materiałów to efekt napływu środków finansowych z Unii przeznaczonych na realizację inwestycji budowlanych – wzrost frontu budowlanego powoduje chwilowe braki w dostawach materiałów, co przekłada się praktycznie na wzrost ich cen.

Z kolei zwiększenie ilości realizowanych budów powoduje niedobór zarówno robotników bezpośrednio zatrudnionych, jak i kadry technicznej, ekonomicznej jak i zarządzającej robotami budowlanymi.

Przedstawione wyżej zjawiska przełożyły się na wzrost kosztów budowania a tym samym na zwiększenie cen jednostkowych robót, a to spowodowało wzrost cen realizowanych, modernizowanych lub remontowanych obiektów. Jednak w końcówce 2008 roku szczególnie w budownictwie mieszkaniowym obserwujemy obniżenie cen niektórych materiałów, robót, a w konsekwencji całych obiektów.

Jednym z istotnych warunków sprawnej realizacji umów o roboty budowlane są partnerskie zasady współpracy wszystkich uczestników procesu inwestycyjnego, a w szczególności procesu wznoszenia obiektu na placu budowy. Przy czym współpraca ta powinna mieć miejsce zarówno w obszarze problemów technicznych, technologicznych jak i ekonomicznych, tzn. przy ustalaniu cen, wynagrodzenia i rozliczenia za wykonane roboty.

Problemów i kontrowersji w obszarze rozliczeń finansowych pomiędzy kierownikiem budowy reprezentującym Wykonawcę, a inspektorem nadzoru będącym przedstawicielem Zamawiającego, będzie tym mniej, im zjawiska cenowo-kosztowe zachodzące na rynku budowlanym oraz ich przyczyny będą

dostatecznie dokładnie i z wyprzedzeniem rozpoznane przez strony umowy.

Na podstawie danych publikowanych przez Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa „Promocja” Sp. z o. o., zarówno Zamawiający jak i Wykonawcy robót mogą szacować wartość zamówienia na realizację projektowanego obiektu, a także określić poziom ceny rynkowej i wysokość wynagrodzenia planowanych do realizacji robót.

Dynamika zmian cen w ostatnim okresie pozwoli Zamawiającemu na prawidłowe oszacowanie „budżetu inwestycji” na etapie Studium Wykonalności lub opracowania wniosków o dofinansowanie inwestycji, a Wykonawcy robót na właściwe obliczenie ceny ofertowej uwzględniającej przewidywane prognozy zmiany kosztów realizacji robót.

Ogólna analiza informacji publikowanych przez ten ośrodek wskazuje np. iż w ostatnich latach stawki robocizny kosztorysowej, a tym samym koszty pracy wzrastały średnio w następującym tempie:

Rok	Zmiana stawki robocizny w %
2004 r.	0,12%
2005 r.	0,9%
2006 r.	7,2%
2007 r.	36,8%
2008 r.	21,3%

Z kolei średni wzrost cen obiektów kubaturowych był następujący:

Rok	Wzrost cen w stosunku do roku poprzedniego w %
2004 r.	4,13%
2005 r.	– 0,58%
2006 r.	3,53%
2007 r.	28,13%
2008 r.	9,68%

Te średnie ww. wybrane wskaźniki zmiany cen i ich zróżnicowanie w kolejnych latach wskazują jednoznacznie na konieczność informowania kadry inżynierskiej na budowach, w biurach projektowych i kosztorysowych o tendencjach zmian na rynku budowlanym. Publikowanie zaś cen i stawek pozwoli na określenie ich rynkowego poziomu, niezbędnego do oceny i negocjacji ofert. Dalsze szczegółowe informacje o cenach w poszczególnych branżach i rodzajach robót w kolejnych numerach Biuletynu SiDiR.

www.sekocenbud.pl

Status brokera

w świetle prawa ubezpieczeniowego

Prof. wiz. dr hab. inż.
Zenon

IWASZKIEWICZ

Broker Ubezpieczeniowy DB Progres
Szczecin, Al. Wojska Polskiego 47

Działalność brokerska polega na zawieraniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia w imieniu ubezpieczającego, lub na pośredniczeniu przy ich zawieraniu, bądź wykonywaniu na jego rzecz, lub rzecz ubezpieczonego.

Czynności brokerskie to czynności wykonywane w imieniu, lub na rzecz podmiotu poszukującego ochrony ubezpieczeniowej, polegające na zawieraniu lub doprowadzeniu do zawarcia umów ubezpieczenia, wykonywaniu czynności przygotowawczych do zawarcia umów ubezpieczenia, oraz uczestniczeniu w zarządzaniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia, także w sprawach o odszkodowanie, jak również na organizowaniu i nadzorowaniu czynności brokerskich (działalność brokerska).

Organ nadzoru wydaje zezwolenie na prowadzenie działalności brokerskiej na wniosek osoby fizycznej, lub osoby prawnej, zamierzającej wykonywać działalność brokerską. Warunki konieczne dla uzyskania zezwolenia brokerskiego zostały przedstawione w stosownych dokumentach. Udzielenie, odmowa udzielenia oraz cofnięcie zezwolenia następuje w drodze decyzji organu nadzoru. Wykonywanie działalności brokerskiej bez zezwolenia jest przestępstwem (art. 47 ust. 1 pkt 3 ust. pośr.).

Wpis do rejestru brokerów następuje z urzędu z dniem wydania brokerowi zezwolenia (art. 43 ust. pośr.). Dane, które umieszczane są w takim rejestrze, zostały szczegółowo przedstawione w odpowiednich dokumentach. Po wpisaniu do rejestru broker ma ustawowy obowiązek zgłaszania organowi nadzoru wszelkich zmian w zakresie danych objętych rejestrem (art. 46 ust. 1 ust. pośr.). W szczególności zarejestrowany broker ma obowiązek zgłaszania do rejestru wszelkich osób fizycznych, przy pomocy których wykonuje lub zamierza wykonywać czynności brokerskie. Wpis tych osób do rejestru nie jest równoznaczny z uzyskaniem przez nie zezwolenia brokerskiego. Wpisując do rejestru osoby fizyczne, o których mowa w punkcie 4, organ nadzoru kontroluje, czy osoby te spełniają wymogi określone w art. 28 ust. 3 pkt 1 lit. a-e ust. pośr.; jeśli nie – odmawia w drodze decyzji wpisania tych osób do rejestru.

Zakres działalności brokerskiej:

Usługi podstawowe: faza przed umowna (kontakt, pośredniczenie, wybór ubezpieczyciela, zawieranie umowy

w charakterze pełnomocnika), faza obowiązywania umowy (transfer składki, opieka nad polisami, zgłaszanie zmian ubezpieczenia, monitoring ryzyka), faza wykonawcza umowy (zgłaszanie szkód, windykacja roszczeń, prolongata umów ubezpieczenia).

Usługi dodatkowe: *Risk Management*, techniczna ocena ryzyka, wybór metody kontroli ryzyka, doradztwo ubezpieczeniowe (prawne), wystawianie polis, wysyłanie polis, wysyłanie not pokrycia, inne analizy i zlecone zadania.

Przepisy bazowe:

- Ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym z 2003 r. (ust. pośr.)
- Kodeks morski z 2001 r. (art. 202 § 2 oraz 208 § 1).
- Kodeks cywilny z 1964 r., w szczególności: przepisy o pełnomocnictwie (art. 95-109); przepisy regulujące umowę o dzieło (art. 627-646); przepisy o zleceniu (art. 734-751); przepis o usługach podobnych do zlecenia (art. 750); przepisy o agencji (art. 758-764⁹⁾; część ogólna k. c. oraz ogólne przepisy o zobowiązaniach umownych.
- Akty prawne wykonawcze do ust. pośr.

W literaturze przyjmuje się, że broker ubezpieczeniowy działa na podstawie dwustronnego zlecenia. W konsekwencji powstaje *sui generis* trójstronny stosunek prawny (Eichler, 95-96). Niezależnie od tzw. zlecenia brokerskiego, brokerzy zawierają rozliczne porozumienia z zakładami ubezpieczeń, zwane porozumieniami kurtażowymi, albo umowami o współpracy. Szerzej na ten temat E. Kowalewski, *Broker ubezpieczeniowy w świetle regulacji prawnej*, PA nr 1 1966, s. 43-48 oraz J. Pokrzywiak, *Broker ubezpieczeniowy – ubezpieczający – ubezpieczyciel. Stosunki zobowiązaniowe*, Bydgoszcz – Poznań 2005, w szczególności s. 101 i n. Trzeba jednak mieć na uwadze, iż w zakresie wykonywania pośrednictwa ubezpieczeniowego broker nie może pozostawać w żadnym stałym stosunku umownym z zakładami ubezpieczeń (art. 24 ust. 1 pkt 2 ust. pośr.).

Umowa brokerska (zlecenia brokerskiego) nie da się sprowadzić do określonego typu umowy nazwanej. Przyrównanie jej do umowy zlecenia (art. 734-751 k. c.) jest o tyle niewłaściwe, że: jest ona odpłatna, w większości dotyczy wykonywania czynności faktycznych, z reguły broker zobowiązuje się do zagwarantowania swemu klientowi osiągnięcia konkretnego rezultatu (tzw. efektu pośrednictwa), wynagrodzenie brokera (w szczególności kurtaż) również kształtuje się zasadniczo odmiennie aniżeli zleceniobiorcy w typowej umowie zlecenia (por. art. 735 k. c.). To samo dotyczy wydatków ponoszonych przez brokera w związku z jego czynnościami (por. art. 742-743 k. c.). Jeśli przyjąć, że w umowie brokerskiej przeważają czynności o charakterze faktycznym i że o wykonaniu tej umowy (także o wynagrodzeniu) decyduje osiągnięcie przez brokera rezultatu, do którego się zobowiązał, to należałoby się zgodzić, że w tej umowie przeważają elementy umowy o dzieło (art. 627-646 k. c.).

Możemy wyróżnić następujące **dokumenty brokerskie**: Zlecenie Brokerskie (umowa zawarta pomiędzy zleceniodawcą a brokerem), List Brokerski (oświadczenie pisemne zleceniodawcy upoważniające brokera do wykonywania na jego rzecz czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego lub innych czynności brokerskich, niekiedy list brokerski zawiera pełnomocnictwo do zawarcia umowy ubezpieczenia), Brokerska Notatka o Ryzyku (sporządzony przez brokera wstępny projekt oferty umowy ubezpieczenia danego ryzyka), *SLIP* (pełna oferta brokerska złożona ubezpieczycielowi, stanowiąca propozycję oferty zawarcia konkretnej umowy ubezpieczenia), *COVER NOTE* (wystawiony przez brokera i wysyłany ubezpieczającemu (zleceniodawcy) dowód zawarcia określonej umowy ubezpieczenia), Księga Brokerska (Maklerska) (dokument rejestrujący wszystkie operacje brokerskie danego brokera).

Ustawowe powinności brokera

Obowiązki korporacyjne: Wprowadzie wpis do rejestru brokerów dokonywany jest przez organ nadzoru z urzędu (art. 43 ust. pośr.), to jednak broker ma ustawowy obowiązek składać do organu nadzoru wnioski, co do zmiany danych, objętych wpisem do rejestru brokerów (art. 46 ust. 1-3 ust. pośr.). W szczególności obowiązek ten dotyczy zgłaszania osób fizycznych, przy pomocy których mają być wykonywane czynności brokerskie (art. 46 ust. 3 ust. pośr.). Broker ma ustawowy obowiązek ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej na ustawowo określone minimalne sumy gwarancyjne (zob. art. 22 ust. 13 ust. pośr.). Broker ma również obowiązek informować organ nadzoru o wszelkich zmianach stanu faktycznego i prawnego dotyczących jego działalności (art. 33 ust. pośr.). Broker ma obowiązek doskonalenia swoich umiejętności zawodowych poprzez odbywanie co najmniej raz na 3 lata szkolenia zawodowego (art. 4c ust. 12 ust. pośr.).

Obowiązki wobec klienta: Broker ubezpieczeniowy jest obowiązany poinformować poszukującego ochrony ubezpieczeniowej o firmie, pod którą wykonuje działalność brokerską, adresie siedziby, rejestrze pośredników ubezpieczeniowych, do którego jest wpisany i sposobie sprawdzenia wpisu do rejestru, oraz w przypadku brokera ubezpieczeniowego wpisanego do rejestru prowadzonego przez organ nadzoru, okazywać zakładowi ubezpieczeń i poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej, przy pierwszej

czynności i na każde żądanie, zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej. Obowiązany jest również przed zawarciem umowy ubezpieczenia udzielić na piśmie porady, opartej na rzetelnej analizie ofert w liczbie wystarczającej do opracowania rekomendacji najwłaściwszej umowy ubezpieczenia oraz pisemnie wyjaśnić podstawy, na których opiera się rekomendacja. Broker ubezpieczeniowy obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystkie informacje uzyskane w związku z wykonywaniem czynności brokerskich. Obowiązek ten ciąży na brokerze ubezpieczeniowym również po rozwiązaniu stosunku umownego ze zleceniodawcą. Broker ubezpieczeniowy jest obowiązany poinformować poszukującego ochrony ubezpieczeniowej, przy pierwszej czynności, o posiadanych akcjach albo udziałach zakładu ubezpieczeń uprawniających co najmniej do 10% głosów na walnym zgromadzeniu albo zgromadzeniu wspólników oraz, w przypadku brokera ubezpieczeniowego będącego osobą prawną, o akcjach albo udziałach brokera ubezpieczeniowego posiadanych przez zakład ubezpieczeń, uprawniających co najmniej do 10% głosów na walnym zgromadzeniu albo zgromadzeniu wspólników. Obowiązkiem jego jest wykonywać działalność z poszanowaniem interesów stron umowy ubezpieczenia (art. 26 ust. 1 ust. pośr.).

Broker ubezpieczeniowy nie może:

- (1) wykonywać działalności agencyjnej ani czynności agencyjnych;
- (2) być wspólnikiem, akcjonariuszem ani członkiem organów podmiotu prowadzącego działalność agencyjną;
- (3) pozostawać w żadnym stosunku umownym z zakładem ubezpieczeń;
- (4) być członkiem organów nadzorczych lub zarządzających zakładem ubezpieczeń;
- (5) posiadać akcje zakładu ubezpieczeń, z wyjątkiem akcji dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym;
- (6) przysparzać zleceniodawcy ani zakładowi ubezpieczeń korzyści wykraczających poza istotę czynności brokerskich (w szczególności zakaz dotyczy odstępowania prowizji lub jej części).

Zakazy oznaczone jako 1, 3, 4 oraz 5 wynikają *expressis verbis* z art. 24 ust. 1 ust. pośr. Zakaz oznaczony jako 2 wynika z przepisów ust. pośr. Jedynie pośrednio, np. z wykładni funkcjonalnej art. 15 i 20 w zw. z art. 4, zakaz oznaczony jako 6 wynika z zasad etyki brokerskiej, zasad uczciwego obrotu i zasad uczciwości kupieckiej (por. w tym kontekście wymóg określony w art. 28 ust. 3 pkt. 1 lit. c ust. pośr.).

Press Release

Mátyás

BOROSTYÁNKÖI

Attachment: Press Release
Questionnaire (from CACE)
Details of the Marsh proposal

Dear Colleagues,

As we agreed at our previous CEEC meeting I am giving now a short summary about the topics I had experienced at the last EFCA Committee and Board meetings.

Being the sole Central European representative in the Board and in the Liability Committee, I think that my task is to inform you on the topics concerning us.

(At the D&S meeting there were several of you present – Czech, Polish, Slovenian, but no Bulgarian, Slovak and Romanian friends – so I will not touch the events of the D&S meeting)

I must focus only on the main issues, being everything presented on the EFCA website in general.

Board meeting in Vienna – 15.11.2008 Saturday
6 of 9 members were present.

Main issues:

– Financial crisis affecting our region

Our President Panos Panagopoulos prepared a press release and the Board discussed the content. We agreed that the common act is necessary to support our profession in these difficult days. The letter is not accepted as a common statement, but the main question is whether we have to come out with a strong common statement or leave it to the politicians or to the good or bad luck. Anyway Panos proposed to use it as a supporting material for all of us.

The main idea is to ask the decision makers to provide jobs (in accelerated form) for our profession, however the flow of investment is slowed down.

Perhaps the world accelerating is misinterpreted by some. In fact, it does not mean that we have to do urgent/negligent jobs – projects, it just means that during a period when there is not enough money to build right now, you have to spend first (this is acceleration!) on design, preparatory studies, and consult the decision makers.

Naturally we, all of us oppose to the fast construction of infrastructures and to the commencement of works without having finalized the design (it is not fast-track however you name it!) Our demand that our society must invest more money in thinking-designing and of awarding enough time to design in a sustainable way, from a technical, economic, environmental and social perspective and therefore optimizing the investment during the whole lifetime of the project.

– Liability & Insurance Working Party

The recent leadership, chair asked the well known English expert Marsh to prepare a study on the topic. The price of the study is shocking – at least for me – EUR 147.000 for 28 countries materials. The idea to divide this amount among the affected parties – not all the countries – was announced. I criticized the amount and the system to distribute the responsibility and task in this way. The amount for one CEEC representative in the study should be around 5250 euro! If we (the CEEC countries) decide and nominate one of us to be in the studied group EFCA decided to cover this cost. However I still think the fee is high, I suggest to be in the group. We have to decide: who? Hungary should be a candidate, but it is open for all of you. To help your decision I attach some material to make up your mind for that.. (The Belgian experience is a very good guideline for this.)

The liability issue is also identified by FIDIC as being of mutual interest and FIDIC proposed that our Committee should become a task force within the FIDIC Risk & Liability Committee. I doubt this new model could be proven effective, due to some basic differences in the European cases versus the other parts of the world.

Liability Committee Meeting in Brussels – Friday 05.12.2008
10 members present incl. President of EFCA, Panos Panagopoulos

The Committee discussed the Marsh proposal, the Belgian example in details!

We agreed to use experts' help, but explained our wish for a bargain on the price!

It was also mentioned that the EU is preparing a similar-parallel survey (18 months!)

And the architects (ACE) are also working on the subject at EU level! It means the topic is really hot and seems vital to communicate with each-other.

The main –critical issues are:

- Compulsory or not
- Limited or not
- Using a cap on the covered amount or not
- What about third party insurance
- Corporate or individual liability
- Joint /several liability concept

Another topic closely linked with the liability scheme is the independence of our firms.

We have to reconsider our approach towards the construction industry, to whom we have to deliver our products, but preferably in an independent configuration and not as service provider for the big multinational construction companies!

To promote such acts is against our basic stand for our independent profession.

FIDIC and EFCA firms must remain INDEPENDENT!

I am closing now my report to you wishing a better and a prosperous new year.

Wspomnienia minionego sezonu

Krzysztof
WOŹNICKI
Prezes SIDiR

Koniec roku to tradycyjnie okazja bądź pretekst do podsumowań, bilansów i snucia planów na przyszłość. Odchodzący rok 2008 będziemy niewątpliwie długo wspominać. Koniec kilkuletniego boom-u w budownictwie i wielu innych dziedzinach naładował nas optymizmem i pozostawił z portfelem planów na przyszłość.

Jesteśmy w przededniu egzaminu z naszej sprawności jako inżynierowie i liderzy naszej firmy. O ile w dobie prospe-

ryty nie jest trudno osiągać sówite zyski, o tyle w okresie dekonjunktury jest to o wiele trudniejsze. Kwalifikacje inżynierskie będą „warunkiem koniecznym, ale nie wystarczającym”. Cudzystów, bo jest to określenie zaczerpnięte z definicji matematyki i fizyki, a więc świata nauk ścisłych.

Kiedy kończyłem studia na Politechnice Warszawskiej jej ówczesny Rektor, Prof. Dionizy Smoleński, w wywiadzie stwierdził, że „Dobry inżynier powinien być humanistą”. Święte słowa! Jakże trudno znaleźć przykład osoby odnoszącej sukcesy w biznesie czy budownictwie, która nie ma żadnych zainteresowań, żadnego hobby w dziedzinach często także odległych od podstawowej profesji.

Kiedy przesłuchuję kandydata / kandydatkę do pracy na koniec rozmowy zawsze zadaję pytanie, co Pani / Pan robili w okresie studiów poza nauką? Jest wszystko jedno czy to był zespół rockowy, chór uczelniany, czy klub turystyczny. Odpowiedź, że „nie było czasu, bo trzeba było się uczyć” praktycznie dyskwalifikuje w moich oczach kandydata.

Na szczęście w naszych środowiskach od lat łatwo za-

Wspomnienia minionego sezonu

uważyć olbrzymią popularność wachlarza dziedzin „uprawianych” przez profesjonalistów działających w inwestycjach budowlanych.

Opiszę po krótku tylko jedną, ale jakże popularną dyscyplinę. Jest nią oczywiście żeglarstwo.

Od niepamiętnych czasów Zalew Zegrzyński gości regaty organizowane przez WPG. Warszawskie Przedsiębiorstwo Geodezyjne jest doskonale znane każdemu, kto ma lub miał do czynienia z projektowaniem, tyczeniem czy realizacją dowolnej inwestycji. Tak dostojna firma nie potrzebuje fajerwerków by zwrócić na siebie uwagę. Jak sądzę, motorem ich działania jest spełnienie własnych marzeń o wspólnym żeglowaniu, a nie pomysły speców od marketingu.

Regaty T4B CUP to inna bajka i inna liga. Firma T4B to, w odróżnieniu od WPG nie dostojny jubilat, ale raczej „młode wilki” w budownictwie. Od kilku zaledwie lat, ale z dużą dynamiką, wypełniają wypatrzoną niszę w postaci wysoko specjalistycznych systemów automatyki przemysłowej, często projektowanych i realizowanych dla indywidualnych potrzeb klienta. Równolegle rozpychają się na zatłoczonych rynkach „zwykłych” instalacji elektrycznych i niskoprądowych.

Od kilku lat T4B jest organizatorem Konferencji połączonej z Regatami T4B CUP. Miejscem spotkania profesjonalistów budownictwa i inwestycji tradycyjnie stała się Chorwacja. W minionym roku trasa wiodła z Trogiru k. Splitu, przez mariny wysp Brać, Hvar, Vis, z powrotem do punktu wyjścia. Ponad 120 osób przez 4 dni regat walczyło z pełnym poświęceniem o palmę pierwszeństwa. Nawyk walki z czasem wyniesiony z budowy świetnie wpisuje się w klimat walki o pierwszeństwo na morzu.

Zwycięzcy wieźli do domu puchary:

- Seen Technologies, Simple, Adi-Ultrak, TIM – Puchar Prezesa T4B Roberta Szczepankowskiego w klasyfikacji ogólnej;
- Mostostal Puławy – Puchar Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego Roberta Dziwińskiego w klasyfikacji jachtów do 40”;
- Seen Technologies, Simple, Adi-Ultrak, TIM – Puchar Prezesa Polskiego Związku Żeglarskiego Wiesława Kaczmarka w klasyfikacji jachtów powyżej 40”;
- Mostostal Puławy – Puchar Dyrektora Radia PIN w kategorii Fair Play.

Postoje w marinach to był czas wypełniony śpiewaniem szant, gorącymi dyskusjami na wiele tematów nurtujących środowisko i prelekcje.

Kapitałne wystąpienie miał Z-ca Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego Paweł Ziemski. Jego skondensowana prelekcja miała tę rzadką cechę, że pobudzała do myślenia, a to nie często się spotyka.

Innym mówcą, obleganym przez słuchaczy był Honorowy gość regat – Kapitan Krzysztof Baranowski. Postać nietuzinkowa, olbrzymiej wiedzy i kultury osobistej.

Więcej możecie państwo przeczytać o Regatach T4B CUP w październikowym numerze Jachtingu i listopadowym numerze Eurobuild.

Wspominanie uroków minionego to zajęcie dobre dla pensjonarek. Natomiast połączone z refleksją, ze spojrzeniem z dystansu na nasze atuty z jednej strony i zadania przed nami z drugiej, mogą stać się punktem wyjścia do planowania dalszego działania. Szczególnie w trudnych czasach, kiedy równolegle z kryzysem świata finansów będziemy mieli do wykorzystania olbrzymie środki funduszy pomocowych wybór prawidłowych opcji działania zdecyduje o przetrwaniu naszych firm oraz o jakości produktu, na który przetworzymy środki postawione nam do dyspozycji.

08 października 2008

– Sąd Arbitrażowy przy KIG wspólnie z SIDiR i kancelarią adwokacką Hogan & Hartson Jamka sp. k. zorganizowały w Warszawie seminarium zatytułowane „Arbitraż w sprawach budowlanych”. Udział w seminarium był obowiązkowy dla Rozjemców SIDiR jako element podnoszenia kwalifikacji.

Grażyna
ŁUKA-DOKTORSKA
Dyrektor Biura SIDiR

23-24 października 2008

– w hotelu Marriott w Warszawie odbyła się, zorganizowana wspólnie z Polskim Stowarzyszeniem Beneficjentów Funduszy Pomocowych, międzynarodowa konferencja pt. 'Praktyczne aspekty wdrażania projektów infrastrukturalnych finansowanych z funduszy unijnych w krajach Europy Środkowo – Wschodniej'. Konferencja została objęta honorowym patronatem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych Pana Jacka Sadowego, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska Pana Stanisława Gawłowskiego, oraz Ministerstwo Infrastruktury. Na spotkanie przybył ponadto Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury Pan Andrzej Panasiuk. Licznie reprezentowane było środowisko Inwestorów, w tym Beneficjentów Funduszy Pomocowych, a także firm konsultingowych (jak Tebodin SAP – Projekt Sp. z o. o., MGGP S. A., Hermann Kirchner Polska Sp. z o.o. WS Atkins- Polska Sp. z o.o. i inni.), oraz firm wykonawczych. Obecni byli też przedstawiciele administracji, a w szczególności Ministerstwa Infrastruktury, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Finansów i NFOŚ, oraz ubezpieczyciele (PZU), oraz co nie mniej istotne przedstawiciele licznych kancelarii prawnych. Głównym celem i przedmiotem konferencji była wymiana doświadczeń wśród przedstawicieli krajów „Nowej Unii” dotyczących barier i sposobów ich przełamywania w wykorzystaniu funduszy pomocowych. Naturalną kolejną rzeczą ciężar dyskusji skierowany był na funkcjonowanie prawa zamówień publicznych w poszczególnych krajach Europy środkowo – Wschodniej.

Spotkanie zostało otwarte wystąpieniem Prezesa UZP Pana Jacka Sadowego, który poświęcił swoje wystąpienie wprowadzonej w życie 24 października 2008 nowelizacji prawa zamówień publicznych, której celem jest przede wszystkim uproszczenie i skrócenie postępowania przetargowego, oraz ograniczenie procedur odwoławczych, co powinno mieć istotny wpływ na realizację inwestycji. Prezes UZP zapowiedział kolej-

ny etap prac nad poprawkami do ustawy, mający na celu dalsze usprawnienie funkcjonowania prawa zamówień publicznych. Zebrani zostali zaproszeni do wzięcia udziału w tych pracach.

Następny mówca Enrico Vink, Dyrektor Zarządzający FIDIC, przedstawił założenia funkcjonującej od 1913 roku globalnej organizacji inżynierskiej FIDIC z jej, wpisującą się w problematykę konferencji misją, mającą na celu przede wszystkim stworzenie uniwersalnych zasad „best practice” – najlepszych rozwiązań mających na celu racjonalizację i maksymalne zwiększenie efektywności w inwestycjach budowlanych, a szczególnie tych realizowanych ze środków publicznych.

Kolejny prelegent Dr Pnos Panagopoulos, Prezydent EFCA (Europejskiej Federacji Stowarzyszeń Konsultingowych), mówił o wskazówkach wypracowanych przez Federację dotyczących realizacji Dyrektywy Komisji Europejskiej Nr 2004/18 na gruncie legislacji poszczególnych państw Unii.

W dalszej kolejności wypowiadali się mówcy reprezentujący poszczególne kraje: Krzysztof Woźnicki – Prezes SIDiR zwrócił uwagę zebranych na to, jak wiele, mimo trudnych warunków legislacyjnych, w tym niestabilności prawa i problemów rynkowych (brak odpowiednich zasobów kadrowych) udało się zrobić. Nie oznacza to jednakże braku konieczności działania na rzecz dalszego usprawnienia istniejących regulacji prawnych.

Wiceprezes SIDiR Zbigniew J. Boczek skoncentrował się na istniejących barierach prawnych, których literalne i sztywne zastosowanie może często prowadzić do patowej sytuacji i wzajemnej blokady działania stron kontraktu (formalistyczne często zasady prawa zamówień publicznych i z drugiej strony Warunki Kontraktowe FIDIC jako forma umowy pomiędzy stronami). Prezes Boczek podkreślił jednak prymat prawa państwowego nad warunkami kontraktem w podobnych sytuacjach.

W pierwszym dniu konferencji swoje wystąpienia mieli jeszcze Martin Žustik, który przedstawił system „certyfikowanych dostawców” funkcjonujący w Czechach, którego celem jest uproszczenie procedur przetargowych i zapewnienie zarazem wyboru „według jakości”, oraz Florin Niculescu, przedstawiciel Rumunii (i zarazem członek SIDiR), który mówił o problemach i rozwiązaniach rumuńskich, a w tym o włączeniu w system legislacyjny „Warunków Kontraktowych FIDIC” jako elementu obowiązującego prawa rumuńskiego.

Dzień zakończył się spotkaniem grupy CE-EC (krajów Europy Środkowo – Wschodniej) poświęconemu dyskusji na temat pogłębienia współpracy wewnątrz grupy poprzez stworzenie wspólnej platformy wymiany informacji. Innym tematem rozmów było zagadnienie wzajemnej relacji FIDIC – EFCA.

Drugi dzień konferencji rozpoczął się wystąpieniem Józsefa Éhna przypominającego tragiczne wydarzenia rewolucji na Węgrzech w roku 1956, których rocznica przypadała właśnie na 23 października.

Część merytoryczna konferencji otwarta została referatem Jacka J. Rybińskiego poświęconemu prezentacji Stowarzyszenia Beneficjentów, jego zadań i osiągnięć, oraz znaczenia dla pełnego wykorzystania środków pomocowych.

Kolejni mówcy, József Éhn z Węgier, Stanisław Majewski z Litwy, Lembit Talli z Estonii i Vekoslav Korošec ze Słowenii, przedstawili stopień zaawansowania, problemy i perspektywy wykorzystania funduszy unijnych w ich krajach. Jak się okazuje wszystkie państwa regionu zmagają się z podobnymi problemami: niedostatkami uregulowań prawnych, brakami rynku, deficytem w pełni wykwalifikowanych kadr, koniecznością zwalczania korupcji, brakiem wyobraźni urzędników. Pierwszym jednak krokiem do przełamania tych trudności jest uświadomienie ich sobie, wymiana doświadczeń i dyskusja nad sposobami ich pokonania.

04 listopada 2008

– podpisana została umowa o współpracy SIDiR z Ośrodkiem Wdrożeń Ekonomiczno – Organizacyjnych Budownictwa „PROMO-CJA” Sp. z o.o.

07 listopada 2008

– spotkanie D&S (Dyrektorów i Sekretarzy Generalnych) w Brukseli, na którym SIDiR reprezentowała Dyrektor Grażyna Łuka – Doktorska. Spotkanie (organizowane 2 razy w roku) poświęcone było tym razem zagadnieniom komunikacji w EFCA. Zgromadzeni zaproponowali aby temat rozpatrywać w aspekcie komunikacji wewnętrznej (pomiędzy EFCA i poszczególnymi członkami Federacji) i zewnętrznej (EFCA – Komisja Europejska). Uznano, że wszystkie dotychczas używane środki komunikacji wewnętrznej, tj. strona internetowa, Biuletyn EFCA, broszura EFCA, Głos EFCA Roczny Raport Prezydenta, Roczny Raport Sekretariatu, konferencja EFCA etc. będą nadal

utrzymane, jednakże zmienione zostaną proporcje pomiędzy nimi i zakres niektórych z nich (zmniejszony istotnie zostanie raport Prezydenta i w szczególności raport Sekretariatu). Poszczególne Stowarzyszenia zadbać o pogłębienie informacji o działalności EFCA wśród swoich członków (w chwili obecnej wydaje się ona niewystarczająca) poprzez pełniejszą dystrybucję informacji i zamieszczanie ich na stronach internetowych. W kwestii komunikacji zewnętrznej uznano, że komisje EFCA, jako narzędzie komunikacji z Komisją Europejską stanowią adekwatne narzędzie i przynoszą rezultaty. W szczególności wymieniono prace Komisji Standaryzacyjnej, której prace powinny wkrótce zostać podsumowane w finalnym raporcie – dla przypomnienia: w pracach tej komisji bierze udział Ryszard Dubno – przedstawiciel SIDiR. Uznano też, że EFCA powinna rozpocząć prace nad systemem analogicznym do amerykańskiego QBS (Wyboru Według Jakości), który byłby akceptowalny na gruncie prawa europejskiego. Grażyna Łuka wspomniała w tym kontekście o projekcie SIDiR przygotowania systemu certyfikacji Niezależnych Konsultantów. Całe spotkanie przebiegało jednak w cieniu kryzysu finansowego, który zaczął mieć swoje reperkusje także w Europie. Przedstawiciele najbardziej dotkniętych kryzysem krajów, Wielkiej Brytanii, Irlandii i Węgier (gdzie na problemy wewnętrzne nałożył się kryzys światowy) zaproponowali, by stanowisko w tej sprawie zajął także Prezydent EFCA. Postanowiono, że zostanie ono wyrażone w odpowiednim komunikacie prasowym.

14 listopada 2008

– odbyło się organizowane przez Austrian International Consultants 3-cie Europejskie Forum Konsultantów w Wiedniu. SIDiR reprezentowali dwaj przedstawiciele Koła Młodych Profesjonalistów: Mariusz Nowacki i Marcin Spyra. Forum przeznaczone było do osób zajmujących się konsultingiem także w szeroko pojętym obszarze projektów infrastrukturalnych i doradztwa. Celem spotkania była nie tylko prezentacja i promocja związków pomiędzy konsultantami i naukowcami, ale także zwrócenie uwagi na gwałtowny wzrost współpracy pomiędzy tymi grupami zawodowymi w celu podniesienia innowacyjności konsultingu i poprawy kreatywności w rozwiązywaniu problemów. Tematem dyskusji w grupach warsztatowych było także zagadnienie realizacji projektów w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne (PPP), co okazuje się być skomplikowanym problemem także w innych krajach.

14 listopada 2008

– MGGP S.A. członek wspierający SIDiR od roku 2006, obchodziła jubileusz 10-lecia. Na uroczystej gali w kopalni soli Bochnia zebrało się ponad 400 osób; gości i pracowników firmy. Część oficjalna rozpoczęła się emisją filmu o firmie pt. „Specjaliści od przestrzeni” pokazującego historię i dokonania MGGP (początkowo „garażowej” firmy geodezyjnej, liczącej obecnie ponad 270 pracowników firmy konsultingowej o 100% polskim kapitale, prowadzącej projekty w kraju i zagranicą), a przede wszystkim pracowników MGGP – jej podstawowy kapitał. Wśród znamienitych gości znaleźli się m. innymi: Witold Kochan, poseł na Sejm RP, Jolanta Orlńska, Główny Geodeta Kraju, prezes Głównego Urzędu Geodezji, Jacek Podlewski, wiceprezes Agencji Nieruchomości Rolnych, Stanisława Sorys, wicewojewoda województwa małopolskiego, Roman Ciepiela, wicemarszałek województwa małopolskiego, Kazimierz Bujakowski, wiceprezydent miasta Krakowa, i Ryszard Ścigała, prezydent miasta Tarnowa oraz wielu innych. Goście złożyli gratulacje i życzenia na ręce Prezesa Zarządu MGGP Franciszka Grybosia. Część oficjalną jubileuszu prowadziła Pani Monika Richardson. O oprawę muzyczną zadbał Kwartet Tarnowski Orkiestry Kameralnej. Po zakończeniu części oficjalnej, uczestnicy wysłuchali recitalu Grzegorza Turnaia.

18 listopada 2008

– okrągły stół Pt. „Pytanie o skuteczność, efektywność i kompletność pozyskiwania kontraktów na usługi w działaniach zewnętrznych Komisji Europejskiej” zorganizowany przez Komisję EFCA „Partnerstwo dla Rozwoju” z udziałem Dyrektora Generalnego EuropeAid Kosa Richelle. SIDiR reprezentowany był przez Iana Meersa. Spotkanie poświęcone zostało wypracowaniu polityki Komisji Europejskiej wobec pomocowych działań wobec krajów trzecich.

20 listopada 2008

– posiedzenie Rady Fundacji PPP, której SIDiR jest Członkiem Fundatorem. Pierwsze

posiedzenie Rady Fundacji, na którym ukonstytuowane zostały władze fundacji, ustalony regulamin pracy Zarządu Fundacji, określony budżet i określony harmonogram prac na rok 2009 etc. SIDiR reprezentowany był przez Prezesa Zarządu Krzysztofa Woźnickiego.

26 listopada 2008

– wspólne spotkanie Klubu Wykładowców i Rozjemców SIDiR. Celem spotkania było określenie planów szkoleniowo – konferencyjnych (w tym przyjęcie programu konferencji 26-27 marca 2009) na rok 2009, oraz omówienie nowych materiałów szkoleniowych przygotowanych przez Włodzimierza Kiemożyckiego.

28 listopada 2008

– inauguracyjna Konferencja zorganizowana przez Centrum PPP pt. „Partnerstwo Publiczno – Prywatne w Polsce w świetle nowych rozwiązań legislacyjnych”, „Sala Warszawska PKiN”, pod patronatem Ministerstwa Gospodarki i patronatem medialnym „Gazety Prawnej”. Wśród prelegentów wystąpili Minister Adam Szejnfeld, Emil Wąsacz – Stalexport Autostrady S.A., Irena Herbst – Centrum PPP i inni.

Program konferencji obejmował takie tematy jak:

- Rola PPP w polityce gospodarczej rządu.
- PPP na świecie. Wzorce dobrych praktyk.
- Przykłady projektów PPP w Wielkiej Brytanii i Hiszpanii.
- Projekty PPP w Polsce.

SIDiR był reprezentowany przez Prezesa Krzysztofa Woźnickiego.

05 grudnia 2008

– Krzysztof Woźnicki przeprowadził, w ramach działalności charytatywnej SIDiR, nieodpłatne szkolenie pt. „Warunki Kontraktowe FIDIC” dla Polskiej Akcji Humanitarnej.

**Stowarzyszenie
Inżynierów,
Doradców
i Rzeczoznawców
(SIDiR)**

ul. Długa 44/50, lok. 101, 00-241
Warszawa
tel./fax.: +48 022 826 16 72
tel./fax.: +48 022 826 56 49
www.sidir.pl
e-mail: biuro@sidir.pl

szkolenia FIDIC

prowadzone przez autoryzowanych wykładowców SIDiR szkolenia
otwarte i szkolenia dedykowane – na zamówienie firm

opinie i ekspertyzy – wykonane przez niezależnych konsultantów SIDiR

komisje rozjemcze – polubowne rozwiązywanie sporów na drodze
przed – sądowej dzięki rozjemcom SIDiR

**sąd arbitrażowy – powołany przy SIDiR sąd arbitrażowy
złożony z ekspertów SIDiR**